

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

Številka: 61400-2/2015/10

Datum: 3. 11. 2016

POROČILO O IZVEDBI NAČRTA UKREPOV VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA IZVAJANJE PREDPISOV NA PODROČJU DVOJEZIČNOSTI 2015–2018 ZA LETO 2015

KAZALO

1	UVOD.....	4
2	UKREPI ZA IZBOLJŠANJE DOSEDANJEGA STANJA	6
2.1	Izvedba rednih in načrtovanih nadzorov.....	6
2.2	Preučitev pravilnosti sistemizacij in pravilno zasedbo delovnih mest in preučitev pravilnosti oz. upravičenosti izplačevanja dodatkov za dvojezičnost, upošteva 17. člen Zakona o javnih uslužbcih in 28. člen Zakona o sistemu plač v javnem sektorju.....	6
2.3	Strokovni nadzor nad poslovanjem občin.....	6
2.4	Skrb za orodje za objavo e-storitev na portalu e-uprave.....	7
2.5	Izvedba tečajev jezika narodnih skupnosti.....	7
2.6	Prevajanje obrazcev v jezik narodne skupnosti	8
2.7	Identifikacija težav in priprava načrta ukrepov za boljše delo policije na narodnostno mešanih območjih	8
2.8	Zagotovitev vseh obrazcev, ki jih uporabljajo policisti v jeziku narodnostnih skupnosti.....	8
2.9	Jezikovno usposabljanje (tečaji v Policiji 2014–2015).....	9
2.10	Dvig jezikovnih kompetenc pedagoških delavcev v jezikih manjšin v dvojezičnih vzgojnoizobraževalnih zavodih v Prekmurju in Porabju.....	9
2.11	Dvig jezikovnih kompetenc pedagoških delavcev v jezikih manjšin v šolah z italijanskim učnim jezikom v Sloveniji in šolah s slovenskim učnim jezikom v Italiji ..	10
2.12	Ugotovitev potreb odraslih po pripravi krajših programov za pridobitev oziroma izboljšanje jezikovnih zmožnosti in razvoj programov s poudarkom na e učenju	10
2.13	Posodobitev publikacij Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, ki se nanašajo na področje obveznega zdravstvenega zavarovanja ter prevod spletnih strani nacionalne kontaktne točke.....	10
2.14	Ugotovitev, ali obstajajo italijanski in madžarski prevodi vseh obrazcev, ki so predpisani in so namenjeni za uveljavljanje pravic strank v postopkih pred sodišči ..	11
2.15	Vzdrževanje in vsebinsko dopolnjevanje spletnega portala Jezikovna politika Republike Slovenije	11
2.16	Nadaljevanje (so)financiranja različnih dejavnosti za ohranjanje in promocijo italijanskega in madžarskega jezika v okviru rednih letnih kulturnih programov.....	12
2.17	Nadaljevanje sofinanciranja občin na narodnostno mešanem območju.....	12
3	POROČILO O REALIZACIJI UKREPOV IZ NAČRTA UKREPOV	14
3.1	Izvedba rednih in načrtovanih nadzorov.....	14
3.2	Preučitev pravilnosti sistemizacij in pravilno zasedbo delovnih mest in preučitev pravilnosti oz. upravičenosti izplačevanja dodatkov za dvojezičnost,	

	upoštevaje 17. člen Zakona o javnih uslužbencih in 28. člen Zakona o sistemu plač v javnem sektorju.....	14
3.3	Strokovni nadzor nad poslovanjem občin.....	19
3.4	Skrb za orodje za objavo e-storitev na portalu e-uprave.....	20
3.5	Izvedba tečajev jezika narodnih skupnosti.....	20
3.6	Prevajanje obrazcev v jezik narodne skupnosti	21
3.7	Identifikacija težav in priprava načrta ukrepov za boljše delo policije na narodnostno mešanih območjih	22
3.8	Zagotovitev vseh obrazcev, ki jih uporabljajo policisti v jeziku narodnostnih skupnosti	22
3.9	Jezikovno usposabljanje (tečaji v Policiji 2014–2015).....	22
3.10	Dvig jezikovnih kompetenc pedagoških delavcev v jezikih manjšin v dvojezičnih vzgojnoizobraževalnih zavodih v Prekmurju in Porabju.....	23
3.11	Dvig jezikovnih kompetenc pedagoških delavcev v jezikih manjšin v šolah z italijanskim učnim jezikom v Sloveniji in šolah s slovenskim učnim jezikom v Italiji ..	23
3.12	Ugotovitev potreb odraslih po pripravi krajših programov za pridobitev oziroma izboljšanje jezikovnih zmožnosti in razvoj programov s poudarkom na e učenju	24
3.13	Posodobitev publikacij Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, ki se nanašajo na področje obveznega zdravstvenega zavarovanja ter prevod spletnih strani nacionalne kontaktne točke.....	24
3.14	Ugotovitev, ali obstajajo italijanski in madžarski prevodi vseh obrazcev, ki so predpisani in so namenjeni za uveljavljanje pravic strank v postopkih pred sodišči ..	25
3.15	Vzdrževanje in vsebinsko dopolnjevanje spletnega portala Jezikovna politika Republike Slovenije	26
3.16	Nadaljevanje (so)financiranja različnih dejavnosti za ohranjanje in promocijo italijanskega in madžarskega jezika v okviru rednih letnih kulturnih programov.....	27
3.17	Nadaljevanje sofinanciranja občin na narodnostno mešanem območju.....	28
4	POROČILO O REALIZACIJI DRUGIH UKREPOV, KI NISO ZAJETI V NAČRTU UKREPOV.....	29
5	ZAKLJUČEK.....	33

1 UVOD

Celovita pravna ureditev italijanske in madžarske narodne skupnosti je urejena z Ustavo RS v členih 5., 11., 61., 62. in 64. Njun položaj in način uresničevanja pravic sta urejena še v področnih zakonih, v drugih predpisih, odlokih in statutih občin na narodnostno mešanih območjih, v drugih pravnih aktih, v meddržavnih pogodbah ali sporazumih ter v mednarodnih konvencijah, ki jih je ratificirala Republika Slovenija.

S strani italijanske in madžarske narodne skupnosti so bila podana opozorila, da je še posebej v zadnjem obdobju moč zaslediti večje razkorake med določbami Ustave Republike Slovenije, ratificiranih mednarodnih aktov o javni rabi italijanskega in madžarskega jezika na narodnostno mešanih območjih občin ter njihovim uresničevanjem v praksi. Na tovrstne nedoslednosti in težave so v zadnjih letih velikokrat opozarjali, vendar se stanje po njihovem mnenju kljub temu žal ne izboljšuje. Menijo, da je razkorak med zakonsko-pravnimi normami in dejansko uveljavljeno dvojezičnostjo vedno večji ter zajema praktično že vsa področja.

Problematiko uresničevanja dvojezičnosti je obravnavala tudi Komisija Državnega zbora za narodni skupnosti (v nadaljnjem besedilu: Komisija) na 11. seji 25. 3. 2014. Komisija je med drugim ugotovila, da so bile v zadnjih letih na načelni ravni odpravljene določene nedoslednosti v pristopu k uresničevanju uradne in javne rabe italijanskega oziroma madžarskega jezika na narodnostno mešanih območjih, vendar v praksi ni zaznati zadostnega napredka, kar neposredno otežuje ohranjanje identitete in maternih jezikov avtohtonih narodnih skupnosti. Komisija je ugotovila, da v določenih segmentih državne uprave, samoupravnih lokalnih skupnostih, nosilcih javnih pooblastil in drugih osebah javnega prava, odgovornih za uradno in javno rabo italijanskega in madžarskega jezika na narodnostno mešanih območjih, obstaja razkorak med normativno ureditvijo in uresničevanjem v praksi. Komisija je pozvala Vlado Republike Slovenije, da v sodelovanju z obema avtohtonima narodnima skupnostma najpozneje do konca septembra 2014 sprejme načrt ukrepov za dosledno sistemsko uresničevanje jezikovne zakonodaje v vsakodnevni praksi in z njim Komisijo seznaniti. Na spletni strani Državnega zbora¹ je poleg sklica, sklepov in magnetograma seje Komisije dosegljivo tudi podrobnejše gradivo z opozorili pripadnikov narodnih skupnosti v zvezi s problematiko uresničevanja dvojezičnosti v praksi.

Priporočila glede ukrepanja v smeri zmanjševanja razkoraka med pravnim okvirom in dejanskim izvajanjem pri uporabi madžarščine in italijanščine pri zagotavljanju javnih storitev, pri gospodarskih in družbenih dejavnostih ter pri sporazumevanju z lokalnimi organi države uprave so bila podana tudi s strani Odbora ministrov Sveta Evrope leta 2014.

Vlada Republike Slovenije se je odzvala pozivu Komisije, da v sodelovanju z obema avtohtonima narodnima skupnostma sprejme načrt ukrepov za dosledno sistemsko uresničevanje jezikovne zakonodaje v vsakodnevni praksi.

Junija 2014 je bila ustanovljena Delovna podskupina za pripravo načrta ukrepov za izvajanje predpisov na področju dvojezičnosti. V delovni skupini poleg predstavnikov Urada Vlade RS za narodnosti sodelujejo tudi predstavniki Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstva za pravosodje, Ministrstva za kulturo ter Ministrstva za javno upravo. V delovno podskupino sta vključena tudi predstavnik italijanske in predstavnik madžarske narodne

¹ Sklic 11. seje Komisije Državnega zbora za narodni skupnosti:

<http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/seje/izbranaSejaDt?mandat=VI&seja=05%20011.%20Redna&uid=8805A984A72D1B08C1257C9400336A58>

skupnosti. Delovna podskupina, katere delo organizacijsko in administrativno koordinira Urad Vlade RS za narodnosti, je pripravila predlog Načrta ukrepov Vlade Republike Slovenije za izvajanje predpisov na področju dvojezičnosti 2015–2018.

Vlada RS je na 47. redni seji 23. 7. 2015 potrdila Načrt ukrepov Vlade Republike Slovenije za izvajanje predpisov na področju dvojezičnosti 2015–2018 in ga posredovala Komisiji Državnega zbora za narodni skupnosti. Hkrati je zadolžila pristojne resorje, ki so navedeni kot nosilci ukrepov, da ukrepe v predvidenih rokih realizirajo. Načrt ukrepov obsega poleg uvodnega dela še razloge za sprejetje načrta ukrepov, pravne podlage za izvajanje dvojezičnosti, pregled stanja uresničevanja dvojezičnosti v praksi ter predlog 17 ukrepov za izboljšanje dosedanjega stanja.

Za spremljanje izvedbe načrta ukrepov za izvajanje predpisov na področju dvojezičnosti je pristojna Delovna podskupina za pripravo načrta ukrepov za izvajanje predpisov na področju dvojezičnosti. Na podlagi poročil posameznih resorjev, zadolženih za izvedbo ukrepov, mora delovna podskupina enkrat letno pripraviti poročilo o izvedbi ukrepov. Poročilo o izvedbi ukrepov sprejme Vlada Republike Slovenije ter z njim seznanijo Komisijo Državnega zbora za narodni skupnosti.

2 UKREPI ZA IZBOLJŠANJE DOSEDANJEGA STANJA

2.1 Izvedba rednih in načrtovanih nadzorov

Obrazložitev:

- nadzor nad izvajanjem Zakona o javnih uslužbencih in Zakona o sistemu plač v javnem sektorju – sistemizacija delovnih mest in dodatek za dvojezičnost,
- nadzor v upravnih zadevah nad upravnimi in drugimi državnimi organi, organi samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblasti glede zagotavljanja dvojezičnosti in posebnih pravic pripadnikov narodne manjšine iz 62. člena Zakona o splošnem upravnem postopku. V primeru ugotovljenih nepravilnosti se predstojniku nadziranega organa predlaga in odredi izvedbo ukrepov za uskladitev dejanskega stanja z normativnim.

Nosilec: ministrstvo, pristojno za javno upravo, Inšpektorat za javni sektor.

Čas izvedbe: trajna naloga.

Potrebna sredstva: letno v okviru proračunskih sredstev.

Finančni vir: proračun ministrstva, pristojnega za javno upravo.

2.2 Preučitev pravilnosti sistemizacij in pravilno zasedbo delovnih mest in preučitev pravilnosti oz. upravičenosti izplačevanja dodatkov za dvojezičnost, upoštevanje 17. člena Zakona o javnih uslužbencih in 28. člena Zakona o sistemu plač v javnem sektorju

Obrazložitev:

Za pripravo in pregled sistemizacij so odgovorni predstojniki organov. Sistemizacijo delovnih mest namreč sprejema predstojnik organa oziroma poslovodni ali drugi pristojni organ subjekta javnega sektorja. Samo predstojnik oziroma poslovodni organ lahko glede na vsebino nalog oceni, kakšna raven znanja jezika narodne skupnosti je za opravljanje nalog na določenem delovnem mestu potrebna, v nadaljevanju pa se glede na zahtevano raven znanja jezika narodne skupnosti določi tudi višina dodatka za dvojezičnost. Predstojnik je tudi tisti, ki mora presoditi, ali javni uslužbenec izpolnjuje pogoje za konkretno delovno mesto, na katerem se zahteva znanje jezika narodne skupnosti.

Nosilec: vsi organi javne uprave.

Čas izvedbe: trajna naloga.

Potrebna sredstva: letno v okviru proračunskih sredstev.

Finančni vir: proračun posameznega organa javne uprave.

2.3 Strokovni nadzor nad poslovanjem občin

Obrazložitev:

Nadzor na podlagi 88.a člena Zakona o lokalni samoupravi glede izvajanja dvojezičnosti na področju delovanja organov občine (seje občinskih organov, objava splošnih aktov), delovanja

občinske uprave (dvojezično poslovanje) ter področju zagotavljanja gospodarskih javnih služb v pristojnosti občin – SLS. Nadzor bo izveden v smislu preventivnega svetovanja. V občinah, ki imajo s statutom določena dvojezična naselja, bo redni nadzor vseboval tudi nadzor izvajanja dvojezičnosti na treh nivojih (sprejemanje, izvajanje odločitev, zagotavljanje javnih služb).

Nosilec: ministrstvo, pristojno za javno upravo.

Čas izvedbe: trajna naloga.

Potrebna sredstva: letno v okviru proračunskih sredstev.

Finančni vir: proračun ministrstva, pristojnega za javno upravo.

2.4 Skrb za orodje za objavo e-storitev na portalu e-uprave

Obrazložitev:

- E-uprava poskrbi za orodje za objavo storitev,
- E-uprava pripravi osnovne statične vsebine o portalu,
- pristojni organi (njihovi uredniki vsebin) pripravijo ažurne vsebine in obrazce, poskrbijo za prevod in jih objavijo na portalu E-uprava.

Nosilec: ministrstvo, pristojno za javno upravo.

Čas izvedbe: trajna naloga.

Potrebna sredstva: v načrtu prenove portala E-uprava so predvidena tudi finančna sredstva za realizacijo strani v jezikih avtohtonih narodnih skupnosti, vendar le za statične osnovne vsebine.

Finančni vir: sredstva EU, proračun ministrstva, pristojnega za javno upravo

2.5 Izvedba tečajev jezika narodnih skupnosti

Obrazložitev:

Organi, ki delujejo na narodnostno mešanih območjih v okviru lastnih resursov (zaposleni pri organu, ki aktivno obvladajo jezik narodne skupnosti), za svoje zaposlene periodično brezplačno izvajajo tečaje jezika narodne skupnosti. Takšen tečaj madžarskega jezika je v letih 2014 in 2015 uspešno potekal v sodelovanju med UE Murska Sobota in UE Lendava. Prevajalka UE Murska Sobota je v navedenih letih izvajala tečaj za uslužbence UE Lendava. Usposabljanja so se uspešno zaključila v letu 2015, ko so štirje javni uslužbenci UE Lendava uspešno opravili državni izpit iz madžarščine, osnovni nivo, na Ljudski univerzi Lendava.

Nosilec: organi, ki delujejo na narodnostno mešanih območjih.

Čas izvedbe: trajna naloga.

Potrebna sredstva: letno v okviru proračunskih sredstev.

Finančni vir: proračun posameznega organa.

2.6 Prevajanje obrazcev v jezik narodne skupnosti

Obrazložitev:

Prevajanje oziroma zagotavljanje vseh obrazcev (predpisani – priloga predpisom, nepredpisani – pomoč uporabnikom upravnih storitev) v slovensko-italijanski ter slovensko-madžarski različici je naloga posameznega resornega ministrstva.

Nosilec: resorna ministrstva.

Čas izvedbe: trajna naloga.

Potrebna sredstva: letno v okviru proračunskih sredstev.

Finančni vir: integralni proračun posameznih pristojnih resornih ministrstev.

2.7 Identifikacija težav in priprava načrta ukrepov za boljše delo policije na narodnostno mešanih območjih

Obrazložitev:

V Policiji bodo na obeh policijskih upravah, kjer sta narodnostni mešani območji, organizirali sestanka s predstavniki narodnostnih skupnosti. Na sestanku bodo skupaj preverili uresničevanje sprejetih ukrepov v preteklosti in ugotovili področja dela policije, kjer prihaja do težav ter pripravili ukrepe za še boljše medsebojno sodelovanje v prihodnje.

Nosilec: ministrstvo, pristojno za notranje zadeve (Policija), v sodelovanju z narodnima skupnostma.

Čas izvedbe: leto 2015 – in v nadaljevanju trajna naloga.

Potrebna sredstva: letno v okviru proračunskih sredstev.

Finančni vir: proračun ministrstva, pristojnega za notranje zadeve (Policija).

2.8 Zagotovitev vseh obrazcev, ki jih uporabljajo policisti v jeziku narodnostnih skupnosti

Obrazložitev:

V Policiji bodo v letu 2015 poskrbeli, da se vsi obrazci, ki jih policisti uporabljajo pri svojem delu, dostopni preko Intraneta Policije v madžarskem in italijanskem jeziku.

Nosilec: ministrstvo, pristojno za notranje zadeve (Policija), v sodelovanju z narodnima skupnostma.

Čas izvedbe: junij 2015 – in v nadaljevanju trajna naloga.

Potrebna sredstva: letno v okviru proračunskih sredstev.

Finančni vir: proračun ministrstva, pristojnega za notranje zadeve (Policija).

2.9 Jezikovno usposabljanje (tečaji v Policiji 2014–2015)

Obrazložitev:

Izvajanje tečaja madžarskega jezika in italijanskega jezika na podlagi določb Zakona o organiziranosti in delu v Policiji (ZODPol) (Uradni list RS, št. 15/13) – gre za določbi ZODPol, ki policiji nalagata obveznost zagotavljanja usposabljanja za pridobitev znanja jezika narodne skupnosti (80. člen), in sicer v enem letu od sprejetja zakona (110. člen). V skladu z ZODPol je Policija organizirala tudi tečaj italijanskega jezika in madžarskega jezika, začetek v decembru 2013 in zaključek septembra 2014.

Za izvedbo tečaja italijanskega jezika je Policija zagotovila lastne resurse (ustrezno strokovno usposobljenega uslužbenca, prostorske kapacitete in zagotovljena finančna sredstva).

Za izvedbo tečaja in poučevanja madžarskega jezika policija nima ustrezno usposobljenega uslužbenca, zato je bilo treba vse aktivnosti prilagoditi temu dejstvu. V sodelovanju z Ministrstvom za notranje zadeve je bil najprej izveden postopek izbora najugodnejšega ponudnika oziroma ustanove za izvedbo tečaja madžarskega jezika.

V pripravi je tudi že načrt za izvedbo tečajev madžarskega in italijanskega jezika za leto 2015 in podobno tudi v naslednjih letih.

Nosilec: ministrstvo, pristojno za notranje zadeve (Policija).

Čas izvedbe: 2015–2018.

Potrebna sredstva: letno 6.000 evrov.

Finančni vir: interni finančni načrt Policije.

2.10 Dvig jezikovnih kompetenc pedagoških delavcev v jezikih manjšin v dvojezičnih vzgojnoizobraževalnih zavodih v Prekmurju in Porabju

Obrazložitev:

Izkazana je potreba po dodatnem usposabljanju pedagoških delavcev, v okviru specifičnih potreb v dvojezičnih vzgojnoizobraževalnih zavodih.

Nosilec: ministrstvo, pristojno za izobraževanje.

Čas izvedbe: 2016 do 2020.

Potrebna sredstva: ESS 2016–2020.

Finančni vir: integralni proračun ministrstva, pristojnega za izobraževanje in ESS.

2.11 Dvig jezikovnih kompetenc pedagoških delavcev v jezikih manjšin v šolah z italijanskim učnim jezikom v Sloveniji in šolah s slovenskim učnim jezikom v Italiji

Obrazložitev:

Izkazana je potreba po dodatnem usposabljanju pedagoških delavcev, v okviru specifičnih potreb v manjšinskih vzgojnoizobraževalnih zavodih.

Nosilec: ministrstvo, pristojno za izobraževanje.

Čas izvedbe: 2016 do 2020.

Potrebna sredstva: ESS 2016–2020

Finančni vir: integralni proračun ministrstva, pristojnega za izobraževanje in ESS.

2.12 Ugotovitev potreb odraslih po pripravi krajših programov za pridobitev oziroma izboljšanje jezikovnih zmožnosti in razvoj programov s poudarkom na e učenju

Obrazložitev:

Izpostavljena potreba po izboljšanju kompetenc italijanskega in madžarskega jezika za odrasle.

Nosilec: ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, ministrstvo, pristojno za javno upravo, ministrstvo, pristojno za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ministrstvo, pristojno za izobraževanje.

Čas izvedbe: 2016 do 2020.

Potrebna sredstva:

Finančni vir: integralni proračun, ESS.

2.13 Posodobitev publikacij Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, ki se nanašajo na področje obveznega zdravstvenega zavarovanja ter prevod spletnih strani nacionalne kontaktne točke

Obrazložitev:

Prevod dodatnih publikacij Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) ter prevod spletnih strani nacionalne kontaktne točke v madžarski in italijanski jezik, in sicer z namenom omogočiti tem osebam še lažji dostop do informacij, ki se nanašajo na področje obveznega zdravstvenega zavarovanja, upoštevajoč razpoložljiva finančna sredstva ZZZS (stroški prevajanja, oblikovanja) in kadrovske vire ZZZS (objava in posodabljanje povsem novih spletnih strani).

Nosilec: Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

Čas izvedbe: trajna naloga.

Potrebna sredstva: letno v okviru proračunskih sredstev.

Finančni vir: proračun Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

2.14 Ugotovitev, ali obstajajo italijanski in madžarski prevodi vseh obrazcev, ki so predpisani in so namenjeni za uveljavljanje pravic strank v postopkih pred sodišči

Obrazložitev:

Potrebno je preveriti, ali so v italijanski in madžarski jezik prevedeni vsi obrazci, ki so predpisani v veljavni zakonodaji in so namenjeni uveljavljanju pravic strank v postopkih pred sodiščem. Potrebno je tudi preveriti, kako naj se ustrezno izvrši tovrstno delovanje, zlasti z vidika dostopnosti besedila prevedenih obrazcev (vprašanje objave).

Nosilec: ministrstvo, pristojno za pravosodje.

Čas izvedbe: predvidoma do konca leta 2016.

Potrebna sredstva: dodatna sredstva niso potrebna.

Finančni vir: proračun ministrstva, pristojnega za pravosodje.

2.15 Vzdrževanje in vsebinsko dopolnjevanje spletnega portala Jezikovna politika Republike Slovenije

Obrazložitev:

Leta 2014 je bil na podlagi javnega razpisa sofinanciran in vzpostavljen nov spletni portal Jezikovna politika Republike Slovenije. Na njem bosta tudi jezika narodnih skupnosti dobila pomembno mesto. Namen portala je prikazati vsa področja, ki jih obravnava Resolucija o nacionalnem programu za jezikovno politiko, tako pravne podlage kakor izobraževalne, medijske in druge vidike rabe jezikov v Sloveniji ter v primeru slovenščine pri zamejcih, zdomcih in izseljencih tudi zunaj meja države. To je in bo pomemben korak k promociji stanja in statusa italijanskega in madžarskega jezika v vsej Sloveniji, ne le na dvojezičnem območju, saj izvajalec načrtuje široko in raznoliko promocijo jezikovne politike v Sloveniji. Načrtovana popularizacija namreč pokriva tako strokovno kot laično javnost in bo potekala prek različnih medijev in v različnih oblikah.

Nosilec: ministrstvo, pristojno za kulturo.

Čas izvedbe: 2015 (objava)–2017.

Potrebna sredstva: predvidoma 24.500 evrov vsako leto.

Finančni vir: integralni proračun ministrstva, pristojnega za kulturo.

2.16 Nadaljevanje (so)financiranja različnih dejavnosti za ohranjanje in promocijo italijanskega in madžarskega jezika v okviru rednih letnih kulturnih programov

Obrazložitev ukrepa:

Ministrstvo za kulturo spodbuja tudi specifične kulturne dejavnosti avtohtone italijanske in madžarske narodne skupnosti v Sloveniji skladno z njihovimi izraženimi kulturnimi potrebami. Na podlagi 59. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo se financirajo letni kulturni programi italijanske in madžarske narodne skupnosti. Vsako leto se osrednjima organizacijama italijanske in madžarske skupnosti posreduje neposredni poziv za predložitev predloga kulturnega programa. Kulturni program vključuje delovanje zavoda, ki ga je ustanovila narodna skupnost, ter tudi projekte drugih izvajalcev narodne skupnosti, ki jih skupnost izbere prek razpisa.

Kulturna programa obeh narodnih skupnosti vključujeta različna področja, med drugim tudi dejavnosti, ki pomenijo ohranjanje in promocijo italijanskega in madžarskega jezika. To so izdajateljska in založniška dejavnost: izdaja revij in časopisov v maternem jeziku, ki obravnavajo izvirne in prevodne leposlovne, esejistične in kritiške prispevke ter izvirne in prevodne prispevke o leposlovju, umetnosti in kulturi, mladinskih revij in časopisov v maternem jeziku, ki prispevajo h kulturni vzgoji in izobraževanju otrok in mladine, izvirnih leposlovnih esejističnih in kritiških del v maternem jeziku, dvojezičnih prevodnih in poljudnoznanstvenih leposlovnih del za odrasle ali za mladino, izvirnih in prevodnih del iz humanističnih in družboslovnih ved, posebno tistih, ki se nanašajo na jezik, umetnost in kulturo matičnega naroda oz. manjšinske skupnosti, slovarskih del, pomembnih za ohranitev posebne kulturne identitete, ter dejavnosti za ohranjanje materne jezika, na primer študijska tekmovanja, kvizi znanja, recitacijska tekmovanja, literarni natečaji, programi za vrtce ter za učence in dijake osnovnih in srednjih šol, poletni tabori materne jezika, priložnostni gledališki, glasbeni in folklorni programi ipd.

Nosilec izvedbe: ministrstvo, pristojno za kulturo.

Čas izvedbe: trajna naloga.

Potrebna sredstva: v letu 2015 predvidoma 130.600 evrov.

Finančni vir: integralni proračun ministrstva, pristojnega za kulturo.

2.17 Nadaljevanje sofinanciranja občin na narodnostno mešanem območju

Obrazložitev ukrepa:

Urad Vlade RS za narodnosti namenja sredstva za sofinanciranje dvojezičnega poslovanja občinskih uprav in organov ter delovanja občinskih samoupravnih narodnih skupnosti. Sredstva za delovanje občinskih uprav se namenjajo npr. za del plač in povračil stroškov v zvezi z delom ter drugih prejemkih zaposlenih (npr. dodatek za dvojezičnost), sejnine za stroške priprave in objave dvojezičnih gradiv za seje občinskega sveta in njegovih delovnih teles ter prevodov, lektoriranja in objave občinskih predpisov ter drugih gradiv v jeziku italijanske in madžarske narodne skupnosti. Sredstva za delovanje občinskih samoupravnih narodnih skupnosti so namenjena med drugim tudi za rabo in promocijo materne jezika.

Nosilec: organ, pristojen za narodnosti.

Čas izvedbe: trajna naloga.

Potrebna sredstva: v letu 2015 predvidoma 1.612.975 evrov.

Finančni vir: proračun organa, pristojnega za narodnosti.

3 POROČILO O REALIZACIJI UKREPOV IZ NAČRTA UKREPOV

3.1 Izvedba rednih in načrtovanih nadzorov

V okviru tega ukrepa je Inšpektorat za javni sektor ministrstva, pristojnega za javno upravo, po vnaprej predvidenem postopku določil 10 inšpekcijskih zavezancev in opravil sistemski nadzor Upravne inšpekcije v zvezi z uporabo italijanskega oziroma madžarskega jezika v upravnem postopku (določbe Zakona o splošnem upravnem postopku) in v upravnem poslovanju (določbe Uredbe o upravnem poslovanju) na območju občin, kjer sta poleg slovenskega jezika uradna jezika tudi italijanski oziroma madžarski jezik. Pri nadzoru je bilo ugotovljeno, da je vlog strank v jezikih narodnih skupnosti na podlagi določbe 62. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (ZUP) relativno malo ter da v doslej zaključenih postopkih ni ugotovljenih kršitev pravice do uporabe jezika narodnih skupnosti v postopkih, uvedenih na zahtevo strank oziroma postopkih začelih po uradni dolžnosti. Glede določb Uredbe o upravnem poslovanju (UUP) so bile ugotovljene določene kršitve, ki se nanašajo na uporabo dvojezičnih obrazcev, stampiljk, žigov in brošur ter drugih predpisanih vsebin poslovanja v obeh uradnih jezikih. Inšpekcija je v teh primerih v okviru svojih pristojnosti odredila odpravo nepravilnosti. V posameznih primerih, v katerih to ni bilo zagotovljeno, so odredili objavo katalogov informacij javnega značaja v jezikih narodne skupnosti. Aktivnosti inšpektorata so bile opravljene v okviru sredstev finančnega načrta za izvajanje rednega dela.

Pristojna Inšpekcija za sistem javnih uslužbencev je v okviru sistema nadzora nadzirala izvajanje določbe 7. in 28. člena Zakona o sistemu plač v javnem sektorju in 21. člena Zakona o javnih uslužbencih. V določenih primerih so ugotovili nepravilnosti (npr. v aktu o sistemizaciji je kot pogoj določeno zgolj znanje jezika narodnosti, ni pa določena zahtevana raven znanja; ni določena višina dodatka za dvojezičnost – 3 % oziroma 6 %; včasih je uporabljena napačna terminologija in je kot pogoj določeno aktivno obvladanje jezika narodnosti; nekaterim javnim uslužbencem dodatek za dvojezičnost ni bil določen v pogodbi o zaposlitvi; nekateri javni uslužbenci ne izpolnjujejo pogoja zahtevane ravni znanja jezika narodne skupnosti).

Inšpektorji so v primerih nepravilnosti predstojnikom odredili naslednje ukrepe: spremembo sistemizacije oziroma pravilno sistemizacijo delovnih mest; izdajo novega individualnega akta posameznim javnim uslužbencem in zagotovitev pravice glede določitve dodatka za dvojezičnost v skladu s predpisi; prenehanje izplačevanja dodatka za dvojezičnost zaradi neizpolnjevanja pogojev za delovno mesto glede zahtevane osnovne ravni znanja jezika; prilagoditev števila (deleža) delovnih mest, na katerih je kot pogoj določeno znanje jezika narodne skupnosti, številu vodenih postopkov v jeziku narodne skupnosti ter ponovno preveritev zahtevane ravni znanja.

Poročilo o delu Inšpektorata za javni sektor v letu 2015 je dosegljivo na spletnih straneh Ministrstva za javno upravo.²

3.2 Preučitev pravilnosti sistemizacij in pravilno zasedbo delovnih mest in preučitev pravilnosti oz. upravičenosti izplačevanja dodatkov za dvojezičnost, upošteva 17. člen Zakona o javnih uslužbencih in 28. člen Zakona o sistemu plač v javnem sektorju

Izvedba tega ukrepa je v pristojnosti vsakega predstojnika organa javne uprave.

² http://www.mju.gov.si/fileadmin/mju.gov.si/pageuploads/JAVNA_UPRAVA/IJU/Porocilo_IJS_2015_objava_splet.pdf.

Služba za upravne enote ministrstva, pristojnega za javno upravo, je prek rednih in posebnih odzivnih poročil, pridobivanja informacij in izvedbe letnih razgovorov z načelniki spremljala delo upravnih enot, ki delujejo na področju dvojezičnosti. V začetku leta 2015 je bila dejavnost usmerjena v zbiranje in analizo podatkov o številu uslužbencev na posameznih upravnih enotah, ki prejemajo dodatke za dvojezičnost, in sredstvih, potrebnih za izplačilo le-teh. Aktivnosti inšpekcije in službe so bile opravljene v okviru sredstev finančnega načrta za izvajanje rednega dela.

Ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, oziroma Policija je že v letu 2014 izvedla interno revizijo delovnih mest s pogojem znanja jezika narodne skupnosti in dodatkom za dvojezičnost, katere cilj je bil pregled ustreznosti dokazil uslužbencev PU Koper in PU Murska Sobota o ravni znanja italijanskega oziroma madžarskega jezika. Ključne ugotovitve revizije so naslednje:

- delovna mesta s pogojem znanja jezika narodne skupnosti so sistemizirana v vseh tistih organizacijskih enotah PU Koper in PU Murska Sobota, ki po zakonu morajo v uradnih postopkih poslovati tudi v italijanskem oziroma madžarskem jeziku;
- od 394 sistemiziranih delovnih mest s pogojem znanja jezika narodne skupnosti (340 v PU Koper in 54 v PU Murska Sobota) je bilo 391 delovnih mest pravilno sistemiziranih; v PU Koper je bilo eno delovno mesto nepravilno sistemizirano, v PU Murska Sobota pa dve delovni mesti; temu ustrezno so spremenili akt o sistemizaciji delovnih mest;
- od 330 uslužbencev policije, ki so bili predmet revizije, jih je 317 predložilo ustrezno dokazilo (overovljeno javno veljavno listino) o ravni znanja italijanskega oziroma madžarskega jezika; neustrezna dokazila je predložilo pet uslužbencev PU Murska Sobota in osem uslužbencev PU Koper; vsem so omogočili možnost individualnih priprav za opravljanje izpita pri Državnem izpitnem centru. Izpit iz italijanskega jezika je na višji ravni opravil en policist PU Koper, za ostalih 12 uslužbencev so ustrezno spremenili akt o sistemizaciji delovnih mest;
- v okviru revizije so v spremembi akta o sistemizaciji vključili tudi 11 delovnih mest, na katerih so na novo določili pogoj znanja italijanskega jezika in dodatek za dvojezičnost; šlo je za uslužbence, ki še niso prejeli dodatka za dvojezičnost, delali so v enotah, ki po zakonu poslujejo tudi v jeziku narodne skupnosti, in so naknadno predložili ustrezne javno veljavne listine.

V letu 2016 drugih aktivnosti v zvezi s pravilnostjo sistemizacije in pravilne zasedbe delovnih mest ter preučitev pravilnosti oz. upravičenosti izplačevanja dodatkov niso izvajali. So pa v okviru policije in samega ministrstva usklajevali predlog – nov koncept dvojezičnega poslovanja, ki bo vpet v nov karierni sistem v policiji, s poudarkom na spremembah javnouslyžbenske zakonodaje.

Ministrstvo, pristojno za obrambo, je na podlagi ukrepa 5.2 iz Načrta ukrepov Vlade Republike Slovenije za izvajanje predpisov na področju dvojezičnosti 2015–2018 proučilo pravilnosti sistemizacij in pravilno zasedbo delovnih mest in proučilo pravilnosti oziroma upravičenosti izplačevanja dodatkov za dvojezičnost, upošteva 17. člen Zakona o javnih uslužbencih in 28. člen Zakona o sistemu plač v javnem sektorju.

Upošteva zgoraj navedeno pravno podlago in področne predpise (zakone in podzakonske predpise), se v organizacijskih enotah, navedenih v priloženi tabeli 1 pri posameznem delovnem mestu, kjer je to zaradi nalog potrebno, kot posebni pogoj za zasedbo delovnih mest določeno tudi znanje italijanščine oziroma madžarščine, ki štejeta kot uradni jezik in ministrstvo na teh območjih posluje tudi v obeh jezikih narodnih skupnosti. Le z izpolnjevanjem posebnega pogoja znanja jezika narodne skupnosti je namreč na takšnem delovnem mestu mogoče opravljati pričakovano delo skladno z zahtevami delovnega procesa. Vsem javnim uslužbencem, ki takšna delovna mesta zasedajo, se izplačuje dodatek na dvojezičnost v višini določeni z

zakonom, uredbo vlade ali kolektivno pogodbo za javni sektor. Imajo opravljen ustrezeni izpit iz madžarskega in italijanskega jezika in ustrezno potrdilo o preverjanju znanja, ki se hrani v personalni mapi javnega uslužbenca.

V letu 2015 je bilo javnim uslužbencem izplačan dodatek za dvojezičnost v višini 11.499,66 evra, in sicer:

PU 1911 2.676,73 evra

PU 1912 7.342,92 evra

PU 1913 1.480,01 evra

Skupaj 11.499,66 evra

**Tabela 1: SISTEMIZIRANA DELOVNA MESTA
S POGOJEM ZNANJA JEZIKA NARODNE SKUPNOSTI**
(vir: MFERAC KE, izpis KE-SIS-DM, zajem podatkov na dan 11.4.2016)

PU	NOE (I.raven)	NOE (teritorialna raven)		Višja raven znanja jezika narodne skupnosti (6 % dodatka)	Osnovna raven znanja jezika narodne skupnosti (3 % dodatka)	SKUPAJ
1911	Direktorat za obrambne zadeve	Uprava za obrambo Maribor	SIS_DM	1	2	3
			ZAS_DM	1	2	3
		Uprava za obrambo Postojna	SIS_DM	1	0	1
			ZAS_DM	1	0	1
1912	Uprava RS za zaščito in reševanje	Izpostava URSZR Koper	SIS_DM	1	13	14
			ZAS_DM	1	11	12
		Izpostava URSZR Murska Sobota	SIS_DM	1	3	4
			ZAS_DM	1	3	4
1913	Inšpektorat RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami	Izpostava Koper	SIS_DM	0	1	1
			ZAS_DM	0	1	1
		Izpostava Murska Sobota	SIS_DM	0	1	1
			ZAS_DM	0	1	1
skupaj_sist				4	20	24
skupaj_zas				4	18	22

Po navedbah ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, na ožjem ministrstvu nimajo sistemiziranih delovnih mest z zahtevo s posebnim znanjem italijanščine oziroma madžarščine, saj se do sedaj še ni pokazala potreba po takšni sistemizaciji, prav tako ministrstvo ne vodi postopkov v katerem od navedenih jezikov. V okviru ministrstva na področju narodnih skupnosti delujeta dva organa v sestavi, in sicer Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo ter Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin.

Na Inšpektoratu RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo imajo sistemizirana štiri delovna mesta s posebnim pogojem znanja jezika narodne skupnosti. Na treh delovnih mestih je kot poseben pogoj jezik narodne skupnosti italijanščina, na enem delovnem mestu pa madžarščina. Vsi uslužbenci dobivajo dodatek za dvojezičnost za višjo raven znanja jezika narodne skupnosti. V zvezi s tem ukrepom so na inšpektoratu preučili pravilnost sistemizacije in pravilno zasedbo delovnih mest ter upravičenost do izplačevanja dodatka za dvojezičnost. Vsi štirje javni uslužbenci so upravičeni do izplačila dodatka za dvojezičnost in izpolnjujejo pogoje za delovno mesto, na katerem se zahteva znanje jezika narodne skupnosti. Znesek sredstev, ki je namenjen za izplačevanje dodatka za dvojezičnost, je predviden pri sredstvih za plače. Na Upravi za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR) nimajo sistemiziranih delovnih mest s pogojem znanja jezika madžarske narodne skupnosti, tako da nihče izmed javnih uslužbencev ne prejema dodatka za dvojezičnost. Na območju avtohtone madžarske narodne skupnosti zagotavlja uporabo madžarskega jezika javna uslužbenka z znanjem madžarščine. Na leto prejmejo približno dva telefonska klica v madžarščini, pisne komunikacije ni. V zvezi z zagotavljanjem uporabe jezika madžarske narodne skupnosti so na UVHVVR izvedli pregled sistemizacije. Glede na dejansko stanje bodo na ustrezna delovna mesta sistemizirali dodatek za osnovno znanje jezika narodne skupnosti madžarščine. Na UVHVVR uporabo italijanščine na območju avtohtone italijanske narodne skupnosti zagotavljajo javni uslužbenci z znanjem italijanščine. Na upravi imajo sistemiziranih osem delovnih mest s posebnim pogojem znanja italijanščine, in sicer pet na Območnem uradu Koper in tri na Mejni veterinarski postaji Koper. Vseh osem delovnih mest je zasedenih in vseh osem javnih uslužbencev prejema dodatek za dvojezičnost na osnovni ravni (3 %). Pisno in ustno komuniciranje v italijanščini poteka po telefonu, elektronski pošti in v inšpekcijskih postopkih na zaslišanjih. Približna ocena je deset takih stikov letno na posameznega inšpektorja. Na UVHVVR letno izdajo 2–3 odločbe v italijanščini. Strošek dodatka za dvojezičnost se pokriva s proračunske postavke Plače UVHVVR. Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS ima v svoji sistemizaciji delovnih mest sistemizirana naslednja delovna mesta, kjer je kot drugi posebni pogoj za zasedbo delovnega mesta določeno: osnovna raven znanja italijanskega oziroma madžarskega jezika za uslužbenca, ki dela na območjih občin, v katerih živita italijanska ali madžarska narodna skupnost in kjer je italijanski oziroma madžarski jezik tudi uradni jezik, in sicer:

- v Sektorju za kmetijstvo: samostojni svetovalec III (1 zasedeno), svetovalec specialist III (nezasedeno), samostojni referent III (1 zasedeno),
- v Sektorju za gozdarstvo: višji sodelavec za področje gozdarstva, samostojni svetovalec III, sodelavec za gozdarstvo (vsa nezasedena),
- v Sektorju za urejanje evidenc nepremičnin: samostojni svetovalec III (1 zasedeno).

Dodatek za dvojezičnost na osnovni ravni (3 %) prejemajo tri (3) javne uslužbenke, in sicer za italijanščino – ena na delovnem mestu samostojni svetovalec III v Sektorju za kmetijstvo, ena na delovnem mestu referent III v Sektorju za kmetijstvo in ena na delovnem mestu samostojni svetovalec III v Sektorju za urejanje evidenc nepremičnin. Sklad je v letu 2015 za izplačilo dodatkov za dvojezičnost porabil skupno 1.271,96 evra, ki jih je zagotovil iz lastnih sredstev.

Uslužbenci Sklada strankam na območjih lokalnih skupnosti, kjer sta poleg slovenskega jezika uradna jezika tudi italijanski oziroma madžarski jezik, in ne znajo slovensko, zagotovijo primerno obravnavo, in s tem enake možnosti in pravice kot vsem drugim strankam. Na območju UE Murska Sobota in Lendava se na območno izpostavo Sklada v Murski Soboti in Lendavi letno na Sklad obrneta le dve ali tri stranke, ki ne znajo slovensko. V takšnih primerih uslužbenkam Sklada s tolmačenjem oziroma prevodom pomaga zaposleni na upravni enoti (saj je območna izpostava Sklada v Murski Soboti v isti poslovni stavbi, kot je UE). Na območni izpostavi Sklada v Kopru (za območja UE Koper, Izola, Piran) pa letno obravnavajo približno 20 strank, ki ne govorijo slovensko. Na tej območni izpostavi pa ima Sklad zaposlene 3 uslužbenke z osnovnim znanjem italijanskega jezika, ki v takšnih primerih obravnavajo italijansko govoreče stranke. Na UE Piran Sklad objavlja ponudbe za zakup kmetijskih zemljišč tudi v italijanskem

jeziku, ob ponudbah so v italijanščino prevedeni tudi splošni pogoji Sklada za zakup zemljišč. Vse zakupne pogodbe pa so sklenjene le v slovenskem jeziku.

Po mnenju ministrstva, pristojnega za okolje in prostor, je znanje jezika narodnih skupnosti s strani uslužbencev na obeh območjih primerna. Na določenih delovnih mestih je postavljen pogoj znanja jezika narodne skupnosti in zaposleni na teh delovnih mestih ta pogoj izpolnjujejo. Na podlagi navedenega zaposleni nimajo težav s komunikacijo v italijanščini/madžarščini, ravno tako ne z vodenjem upravnih postopkov v teh dveh jezikih, čeprav je tovrstnih zahtev izredno malo. Večinoma se upravni postopki, v kateri so stranke pripadnice narodne skupnosti, izvajajo v slovenskem jeziku, več pa je potrebnih po dajanju pojasnil, informacij v jeziku narodne skupnosti.

V Inšpektoratu Republike Slovenije za okolje in prostor, organu v sestavi ministrstva, pristojnega za okolje in prostor, je sistemiziranih trinajst delovnih mest s pogojem znanja jezika narodne skupnosti. Na dvanajstih delovnih mestih je kot pogoj za zasedbo posameznega delovnega mesta določeno znanje jezika narodne skupnosti, in sicer italijanski jezik, na enem delovnem mestu pa je kot pogoj za zasedbo delovnega mesta določeno znanje jezika narodne skupnosti, in sicer madžarski jezik. Dodatek za dvojezičnost, in sicer za višjo raven znanja jezika narodne skupnosti, prejema devet javnih uslužbencev, dodatek za dvojezičnost, in sicer za osnovno raven znanja jezika narodne skupnosti, pa prejemajo štiri javni uslužbenci. V zvezi s tem ukrepom so bile v inšpektoratu že proučene pravilnost Akta o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest, pravilna zasedba delovnih mest ter upravičenost do izplačila dodatka za dvojezičnost. Vseh trinajst javnih uslužbencev je upravičenih do izplačila dodatka za dvojezičnost, saj izpolnjujejo pogoje za delovno mesto, na katerih se zahteva znanje jezika narodne skupnosti. Znesek sredstev, namenjen za izplačilo dodatka za dvojezičnost, je predviden pri sredstvih za plače.

Po mnenju ministrstva oziroma inšpektorata v zakonodaji ali kakršnemkoli podzakonskem aktu ni določeno, kaj se šteje za ravni znanja, kaj pomenijo vrste izobraževanj glede tujega jezika. Zato vsak organ po svoj tolmači, kako vrednoti ta izobraževanja, obiskovanje šole v tujem jeziku, posamezne tečaje itn., ki so podlaga za določitev višine v odstotkih. Obstajata le dva dopisa, predloga oz. mnenji od Ministrstva za javno upravo, št. 100-425/2008/5 z 11. 7. 2008 in 007-300/2013-1 z 10. 4. 2013. Nujno bi bilo potrebno natančno opredeliti ta način določanja, če bi hoteli, da ima cela državna uprava enaka merila.

Ministrstvo, pristojno za infrastrukturo, oziroma Uprava Republike Slovenije za pomorstvo (v nadaljevanju: Uprava) kot organ v sestavi ministrstva, ima sedež v Kopru in v Izoli, notranje organizacijsko enoto – Izpostavo Izola ter v Piranu notranje organizacijsko enoto – Izpostavo Piran. Uprava deluje na območju, ki zajema vse štiri obalne občine, to je območje Mestne občine Koper, Občine Izola, Občine Piran in Občine Ankaran, kjer živi avtohtona italijanska narodna skupnost. Na teh območjih je z ustavo in z zakonom določen kot uradni tudi jezik narodne skupnosti – italijanski jezik. Uprava na teh območjih posluje dvojezično. Skladno s 17. členom Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo in spremembe) ima Uprava v Aktu o sistemizaciji delovnih mest določena delovna mesta, kjer je določeno znanje italijanskega jezika kot poseben pogoj za zasedbo delovnega mesta. Uprava ima v Aktu o sistemizaciji delovnih mest določeno zahtevano znanje italijanščine kot poseben pogoj za zasedbo delovnega mesta na vseh delovnih mestih, kjer se posluje s strankami oziroma vlogami, ter glede na vse večjo večopravilnost javnih uslužbencev ocenjuje, da je popolnitev teh delovnih mest še ustrezna. Pri tem je potrebno poudariti, da gre tu predvsem za podajanje splošnih informacij, izpolnjevanje obrazcev, ustna komunikacija med postopkom itd. Kot omenjeno, je kadrovska popolnitev navedenih delovnih mest še ustrezna, vendar pa se z upokojitvami slabša, ker je izredno zahtevno dobiti nadomestno zaposlitev, ki bi imela ustrezno znanje jezika narodne skupnosti. Javnim uslužbencem, ki delajo na dvojezičnem območjih, v

katerih živita italijanska narodna skupnost, kjer je italijanski jezik tudi uradni jezik in kjer je znanje jezika narodne skupnosti pogoj za opravljanje dela, na podlagi Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo s spremembami), pripada dodatek za dvojezičnost v višini 3 % ali 6 %. Uprava je za dodatek za dvojezičnost namenila v letu 2015: 34.436,28 evra.

Po podatkih ministrstva, pristojnega za gospodarski razvoj in tehnologijo, ima Tržni inšpektorat RS (TIRS) po sistemizaciji za področji, kjer živita narodni skupnosti sistemizirana delovna mesta z znanjem jezika z njihovega območja, in sicer:

Na območju OE Murska Sobota ima sistemizirani dve delovni mesti, in sicer 1 delovno mesto inšpektor, za katerega se zahteva višja raven znanja madžarskega jezika in 1 delovno mesto administrator, za katerega se tudi zahteva višja raven znanja madžarskega jezika. Delovno mesto administrator trenutno ni zasedeno, zaradi zmanjšane potrebe po administrativno tehničnem kadru.

Na področju občin Koper, Izola in Piran ima TIRS sistemiziranih 5 delovnih mest, in sicer 4 delovna mesta inšpektor, za katere se zahteva višja raven znanja italijanskega jezika (od tega eno delovno mesto ni zasedeno) in eno delovno mesto inšpektor, za katerega se zahteva nižja raven znanja italijanskega jezika (delovno mesto je zasedeno).

Dodatek za dvojezičnost za višjo raven znanja je 6 %, za nižjo raven znanja pa 3 %.

TIRS ugotavlja, da bi na TIRS javni uslužbenci lažje in boljše izvrševali predpisane postopke, če bi bilo javnim uslužbencem zagotovljeno izobraževanje oziroma izpopolnjevanje v znanju strokovnega – upravnega izrazoslovja tako v italijanskem, kot tudi v madžarskem jeziku. To znanje je predvsem potrebno takrat, ko je potrebno prevajanje konkretnih upravnih aktov. Bi pa se inšpektorji z veseljem udeležili izobraževanja iz znanja strokovno – upravnega izrazoslovja, v kolikor bi bila s strani Ministrstva za javno upravo organizirana brezplačno.

3.3 Strokovni nadzor nad poslovanjem občin

V okviru ukrepa »Strokovni nadzor nad poslovanjem občin« je Služba za lokalno samoupravo ministrstva, pristojnega za javno upravo, z namenom zmanjševanja razkoraka med normativno ureditvijo in dejanskim stanjem na področju dvojezičnosti organizirala dva strokovna posveta (marec in september 2015). Posvet v marcu je bil namenjen splošni predstavitvi obveznosti, ki jih nalaga zakonodaja, vključno s praktičnimi primeri, osredotočenimi na lokalne skupnosti (predstavitev dvojezičnega poslovanja javnega gospodarskega podjetja in javnega zavoda). Septembrski posvet je bil posvečen samoevalvaciji občin. Gradivo je dostopno na spletni strani ministrstva.

Strokovni nadzor občin (občinskih splošnih aktov in njihova skladnost s področno zakonodajo) na podlagi 88. a člena Zakona o lokalni samoupravi je bil do sedaj opravljen v večini dvojezičnih občin, v preostalih pa se načrtuje v letu 2016. V okviru nadzora se bodo izvedle tudi kontrole temeljnih predpisov občin z namenom zagotovitve izvajanja dvojezičnega delovanja organov občine, delovanje občinske uprave ter gospodarskih javnih služb.

Strokovni nadzor dvojezičnih občin se izvaja v skladu z rednim letnim načrtom Službe za lokalno samoupravo. Do priprave tega poročila je bil opravljen nadzor v naslednjih občinah: Občina Ankaran, Mestna občina Koper, Občina Hodoš, Občina Šalovci, Občina Moravske

Toplice in Občina Dobrovnik. Dodatno je bila opravljena analiza obrazcev, potrebnih za poslovanje med občino in občani, pri čemer je bilo ugotovljeno, da je večina občin zagotovila spoštovanje dvojezičnosti v največji možni meri (vsi obrazci so prevedeni, dostopni v fizični obliki ter na uradni spletni strani občine), zgolj ena izmed občin pa je to obveznost izpolnila zaenkrat delno.

Dodatna sredstva za izvedbo ukrepa niso bila potrebna. Sredstva so bila zagotovljena v okviru finančnega načrta.

3.4 Skrb za orodje za objavo e-storitev na portalu e-uprava

Po navedbah ministrstva, pristojnega za javno upravo, je bil portal eUprava novembra 2015 vsebinsko in grafično povsem prenovljen. Na prenovljenem portalu sta tudi po prenovi vzpostavljena posebna podportala v italijanskem in madžarskem jeziku, na katerih so objavljene tako splošne vsebine kot informacije o storitvah in vloge. Konec leta 2015 je bilo objavljenih 120 vsebin, ta hip pa je objavljenih več kot 300 vsebin v slovenskem jeziku, ter 150 vsebin v italijanskem in madžarskem jeziku, kar predstavlja bistveno višji delež v primerjavi z deležem na prejšnjem portalu. Na prenovljenem portalu je trenutno objavljenih 322 vlog v slovenskem jeziku, 89 vlog v italijanskem in 93 vlog v madžarskem jeziku. Od tega je več kot 10 vlog s področja dela in družine, sociale ter nepremičnin popolnoma novih. Število objavljenih storitev oziroma aktivnosti za državljane ter k temu pripadajoče vloge se spreminja, posledično se spreminja tudi število prevedenih vsebin. Direktorat za informatiko ministrstva, pristojnega za javno upravo, bo tudi v prihodnje v sodelovanju s pristojnimi ministri, ki skrbijo za posamezne vsebine in vloge ter njihove prevode, omogočal objavo prevedenih opisov in vlog. Za boljše uporabniško izkušnjo je bilo v mesecu septembru 2016 izvedeno povezovanje aktivnosti in vlog, tako da so vloge zdaj dosegljive tudi na posamezni aktivnosti in ne le prek seznama vlog.

Sredstva za vzpostavitev portala in prevode prvih vsebin so bila v letu 2015 zagotovljena v okviru projekta eUprava, ki se je (so)financiral iz evropskih sredstev.

V okviru projekta eUprava 2 je bilo v letu 2015 za prevode vsebin v jezike narodnih skupnosti porabljenih približno 12.832,73 evra. V letu 2016 ministrstvo, pristojno za upravo, prevode zagotavlja iz lastnih materialnih sredstev, pri prevodih v madžarski jezik pa si pomaga tudi z notranjimi viri (prevajalca na UE Murska Sobota in UE Lendava).

3.5 Izvedba tečajev jezika narodnih skupnosti

Kot primer dobre prakse je ministrstvo, pristojno za javno upravo, izpostavilo sodelovanje in uspešen zaključek le-tega med Upravno enoto Lendava in Upravno enoto Murska Sobota: zaposlena javna uslužbenka (prevajalka) iz Upravne enote Murska Sobota je v letih 2014 in 2015 izvajala brezplačne tečaje madžarskega jezika za uslužbence Upravne enote Lendava. Štirje javni uslužbenci UE Lendava so konec leta 2015 uspešno opravili državni izpit iz madžarščine, osnovni nivo, na Ljudski univerzi Lendava.

Po navedbah ministrstva, pristojnega za obrambo, se je v Upravi Republike Slovenije za zaščito in reševanje iz Izpostave URSZR Murska Sobota v letu 2015 udeležilo 70-urnega tečaja iz madžarščine 12 javnih uslužbencev, ki znanja jezika narodne skupnosti nimajo navedenega kot pogoj na delovnem mestu. V ta namen so bila porabljena sredstva v višini 3.522,59 evra.

Po navedbah ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, na Inšpektoratu RS za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v letu 2015 tečajev jezika narodne skupnosti niso izvajali, ker to ni potrebno. Na Upravi za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin posebnih aktivnosti glede tečajev ne izvajajo. Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov v letu 2015 za svoje zaposlene ni izvedel nobenega brezplačnega tečaja jezika narodne skupnosti v okviru lastnih resursov (s svojimi zaposlenimi, ki aktivno obvladajo jezik narodne skupnosti).

Po navedbah ministrstva, pristojnega za okolje in prostor, Geodetska uprava RS internih tečajev sicer ne izvaja. Glede na preteklo prakso ministrstvo zaključuje, da niso potrebni, ker obstoječi nivo znanja zadostuje trenutnim potrebam že vrsto let.

Po navedbah ministrstva, pristojnega za infrastrukturo, Uprava Republike Slovenije za pomorstvo (organ v sestavi ministrstva) v letu 2015 ni organizirala oziroma izvedla nobenega tečaja jezika narodne skupnosti. Javni uslužbenci, ki vodijo in odločajo v upravnih postopkih, imajo znanje jezika narodne skupnosti višje ravni, tako da lahko strankam nudijo popolno informacijo o storitvah in izvedbo storitve v italijanskem jeziku. Vsekakor pa načrtujejo v prihodnje organizirati interno izobraževanje iz tega področja.

3.6 Prevajanje obrazcev v jezik narodne skupnosti

Izpostaviti je potrebno, da je prevajanje vseh obrazcev, kot navaja Načrt ukrepov za izvajanje predpisov na področju dvojezičnosti 2015–2018, naloga posameznega ministrstva.

Po navedbah ministrstva, pristojnega za javno upravo, upravne enote tudi v letu 2016 aktivno spremljajo seznam obrazcev in opozarjajo na še neprevedene obrazce.

Pomembna novost, ki se v letu 2016 pripravlja in implementira, je zagotavljanje overitev v jezikih narodnih skupnosti, s posebno, za te potrebe oblikovano aplikacijo, kar je pomemben doprinos k zagotavljanju enakopravnosti pripadnikov narodnih skupnosti.

Po navedbah ministrstva, pristojnega za okolje in prostor, so obrazci za vloge sicer dvojezični, tako v italijanščini kot tudi v madžarščini. Objavljeni so tudi na portalu eUprava. Stranke lahko pridobijo tudi razna potrdila v jeziku narodne skupnosti.

Po navedbah ministrstva, pristojnega za infrastrukturo, je Uprava Republike Slovenije za pomorstvo (organ v sestavi ministrstva) skladno s pozivom Generalnega sekretariata Vlade RS konec decembra leta 2015 izdala pooblastilo Generalnemu sekretariatu Vlade RS za izvedbo skupnega javnega naročila za storitve pisnega prevajanja, jezikovne redakcije mednarodnih sporazumov in pogodb, lektoriranja in pisnega prevajanja s sodno overitvijo, v imenu in za račun Uprave Republike Slovenije za pomorstvo. Potrebna sredstva so načrtovana v proračunu za leto 2017, 2018 in 2019, za vsako leto v višini 600,00 evrov.

Po navedbah ministrstva, pristojnega za finance, Finančni upravi Republike Slovenije (organ v sestavi ministrstva) v zvezi z realizacijo ukrepa prevajanja obrazcev v jezik narodne skupnosti pri prevajanju obrazcev v madžarski in italijanski jezik v letu 2015 niso nastali nobeni stroški.

Po navedbah ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ima Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije v italijanščino prevedene splošne pogoje Sklada za zakup zemljišč. Sicer pa sklad nima posebnih formalnih obrazcev za poslovanje s strankami niti v slovenskem jeziku.

Po navedbah ministrstva, pristojnega za izobraževanje, so obrazci javnih listin, ki se vodijo in izdajajo v osnovni šoli v skladu s Pravilnikom o obrazcih javnih listin v osnovni šoli (Uradni list RS, št. 44/08, 32/09, 88/13, 32/16 in 40/16), predpisani ter objavljeni v treh jezikovnih različicah – v slovenskem jeziku ter v slovensko-italijanski in slovensko-madžarski jezikovni različici. V skladu z Zakonom o šolski prehrani (Uradni list RS, št. 3/13, 46/14 in 46/16 – ZOFVI-K) sta v istih jezikovnih različicah objavljena obrazca "Prijava učenca na šolsko prehrano" in "Prijava dijaka na šolsko prehrano".

3.7 Identifikacija težav in priprava načrta ukrepov za boljše delo policije na narodnostno mešanih območjih

Na obeh policijskih upravah, kjer sta narodnostni mešani območji, ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, oziroma Policija organizira redne sestanke direktorjev PU Koper in Murska Sobota s predstavniki narodnih skupnosti.

Za konec leta 2015 so imeli načrtovani sestanek z obema predsednikoma narodnih skupnosti. Zaradi aktivnosti, ki so jih izvajali zaradi migrantske krize, so sestanek prestavili na prvo polovico leta 2016. Na sestanku želijo preveriti uresničevanje sprejetih ukrepov v preteklosti, ugotoviti področja dela policije, kjer prihaja do težav, ter pripraviti ukrepe za še boljše medsebojno sodelovanje v prihodnje.

3.8 Zagotovitev vseh obrazcev, ki jih uporabljajo policisti v jeziku narodnostnih skupnosti

V Policiji so že v letu 2015 poskrbeli, da so obrazci, ki jih policisti uporabljajo pri svojem delu, dostopni prek Intraneta Policije v madžarskem in italijanskem jeziku.

3.9 Jezikovno usposabljanje (tečaji v Policiji 2014–2015)

Izvajanje tečajev madžarskega in italijanskega jezika poteka v policiji od decembra 2013, in sicer na podlagi 80. člena Zakona o organiziranosti in delu v Policiji (ZODPol) (Uradni list RS, št. 15/13, 11/14 in 86/15).

V letu 2015 je Policija izvedla:

- 100-urni tečaj italijanskega jezika za 15 policistov (z lastnimi resursi, vključno s predavateljico) in
- tečaj madžarskega jezika (tudi lastni resursi, razen predavatelja oz. jezikovne šole, ki je bila izbrana na natečaju) za 8 policistov.

Zaradi velike aktivnosti policije v času večjega migrantskega vala v drugi polovici 2015 in spomladi 2016 sta se dva načrtovana tečaja iz leta 2015 začela šele junija 2016 in še potekata (za 15 policistov Policijske uprave Koper tečaj italijanskega jezika in za 15 policistov Policijske uprave Murska Sobota tečaj madžarskega jezika).

Za izvedbo tečaja italijanskega jezika je policija v zadnjih dveh letih (2014, 2015) zagotovila lastne resurse (ustrezno strokovno usposobljenega uslužbenca, prostorske kapacitete in zagotovljena finančna sredstva).

3.10 Dvig jezikovnih kompetenc pedagoških delavcev v jezikih manjšin v dvojezičnih vzgojno-izobraževalnih zavodih v Prekmurju in Porabju

Avgusta 2015 se je končal ESS-projekt Dvig jezikovnih kompetenc pedagoških delavcev v jezikih manjšin v dvojezičnih vzgojno-izobraževalnih zavodih v Prekmurju in Porabju.

Projekt Dvig jezikovnih kompetenc pedagoških delavcev v jeziku manjšin v dvojezičnih vzgojno-izobraževalnih zavodih Prekmurja in Porabja se je izvajal v obdobju od 1. 9. 2013 do 31. 8. 2015 v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007–2013, podprtega iz Evropskega socialnega sklada. Temeljni cilj projekta je bil dvig jezikovnih kompetenc pedagoških delavcev v jeziku manjšin v dvojezičnih VIZ Prekmurja in Porabja. Aktivnosti in rezultati na projektu so omogočili razvoj kakovosti dvojezičnega VIZ, predvsem na področju opismenjevanja v materinščini in poučevanja manjšinskih jezikov. Z izboljšanjem kakovosti izobraževalnih programov in z uporabo sodobnih načinov izobraževanja so med izvedbo projekta pridobili bolj usposobljene posameznike na področju VIZ. PMSNS je bil upravičenec, izbran za izvajanje projekta na podlagi instrumenta neposredne potrditve operacije.

Skupna vrednost projekta: 300.000,00 evrov.

V letu 2015 je bilo za projekt namenjenih 150.000,00 evrov.

3.11 Dvig jezikovnih kompetenc pedagoških delavcev v jezikih manjšin v šolah z italijanskim učnim jezikom v Sloveniji in šolah s slovenskim učnim jezikom v Italiji

Projekt se je izvajal od 1. 9. 2013 do 31. 8. 2015.

V procesu uresničevanja poslanstva italijanskih šol so tudi danes potrebna stalna posodabljanja programov usposabljanja, predvsem v smislu posodabljanja metod in vsebin manjšinskega enojezičnega oz. dvojezičnega pouka, kar mora biti usmerjeno v zagotavljanje jezikovne in družbene funkcije. Razvijanje jezikovnih zmožnosti in sposobnosti v maternem jeziku je velika vrednota in ima tudi veliko praktično vrednost.

Namen oz. cilj projekta je bil vzpostavitev partnerstev in sodelovanja med sodelujočimi italijanskimi šolami iz Slovenije in slovenskimi šolami iz Italije na strokovnem in predmetnem področju ter z univerzami v Italiji in v Sloveniji, ki nudijo učiteljem številna nova poznavanja in orodja, vezana tudi na uporabo različnih učnih pripomočkov, tako za delo v šoli kot tudi na ravni osebnega strokovnega razvoja. Le-ta so učiteljem in učencem v pomoč pri pouku in oblikovanju novih oblik poučevanja. Težišče projekta je bilo predvsem na usposabljanju učiteljev in razvijanju njihovih jezikovnih in didaktičnih spretnosti (kompetenc) ter na usvajanju novih strategij pri poučevanju v dvojezičnem območju s pomočjo IKT in le-to približati dijakom/učencem/otrokom.

Cilj projekta je bil tudi seznanjanje z novimi/inovativnimi izobraževalnimi programi in medsebojna izmenjava znanj in izkušenj učiteljev. Posebna pozornost je bila namenjena usposabljanju učiteljev za inovativno, zahtevam sodobnega časa prilagojeno poučevanje strokovnih predmetov in izpopolnjevanju znanja učnega jezika, ki je bilo osredotočeno predvsem na ustrezno terminologijo v italijanskem/slovenskem jeziku, ter izpopolnjevanju

znanja v zvezi z didaktičnimi metodami v italijanskem/slovenskem jeziku. Posledično naj bi to pripomoglo k dvigu pismenosti in konkurenčnosti znanja otrok, učencev in dijakov.

Skupna vrednost projekta: 255.000,00 evrov.

V letu 2015 je bilo za projekt namenjenih 150.000,00 evrov, zaradi časovne stiske pa počrpanih samo 105.000,00 evrov.

3.12 Ugotovitev potreb odraslih po pripravi krajših programov za pridobitev oziroma izboljšanje jezikovnih zmožnosti in razvoj programov s poudarkom na e učenju

Ministrstvo, pristojno za izobraževanje, znanost in šport, v okviru OP 2014–2020, 10. prednostne osi: Znanje, spretnosti in vseživljenjsko učenje za boljšo zaposljivost pripravlja Javni razpis za pridobivanje temeljnih in poklicnih kompetenc od 2016 do 2019. Namen javnega razpisa je povečati vključenost odraslih v vseživljenjsko učenje ter izboljšati kompetence, ki jih potrebujejo zaradi potreb na trgu dela, večje zaposljivosti in mobilnosti ter osebnega razvoja in delovanja v sodobni družbi. Cilj je izboljšati temeljne in poklicne kompetence zaposlenih, zlasti tistih, ki so nižje izobraženi in manj usposobljeni, s poudarkom na starejših od 45 let. V okviru javnega razpisa se bodo izvajali tudi programi za izboljšanje temeljnih kompetenc, kot so sporazumevanje v slovenskem jeziku in sporazumevanju v tujih jezikih.

Predvideno obdobje izvajanja operacij izbranih na javnem razpisu je od dneva objave javnega razpisa (leto 2016) do 31. 3. 2019.

Vrednost javnega razpisa, ki obsega poleg jezikovnih tudi druge programe za izboljšanje kompetenc, je 11.400.000,00 evrov.

3.13 Posodobitev publikacij Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, ki se nanašajo na področje obveznega zdravstvenega zavarovanja ter prevod spletnih strani nacionalne kontaktne točke

Po navedbah ministrstva, pristojnega za zdravje, je Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) prevedel in junija 2015 izdal v tiskani obliki 7 zloženek v italijanskem in 7 zloženek v madžarskem jeziku, in sicer z naslednjo vsebino:

- Vrste in obseg pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja,
- Pravica do storitev osnovne zdravstvene dejavnosti,
- Pravica do storitev specialistično ambulantne dejavnosti,
- Kartica zdravstvenega zavarovanja,
- Pravica do zdravstvenih storitev med začasnim bivanjem v Sloveniji,
- Pravica do načrtovanega zdravljenja v tujini,
- Kaj je dobro vedeti o zdravstvenem zavarovanju pred odhodom v tujino.

Zloženske je ZZZS z namenom informiranja zavarovanih oseb o pravicah iz obveznega zdravstvenega zavarovanja posredoval v tiskani obliki v skupni nakladi 13.260 izvodov na vsa uradna dvojezična območja, kjer delujejo tudi izpostave ali območne enote ZZZS, ter v Splošno bolnišnico Izola, kjer so zavarovanim osebam na voljo brezplačno.

Stroški izključno zunanjih izvajalcev prevajanja v jezik narodne skupnosti ter tiskanja publikacij znašajo 6.392,87 evra.

3.14 Ugotovitev, ali obstajajo italijanski in madžarski prevodi vseh obrazcev, ki so predpisani in so namenjeni za uveljavljanje pravic strank v postopkih pred sodišči

Po navedbah ministrstva, pristojnega za pravosodje, so bile pri ukrepu izvedene naslednje aktivnosti:

Priprava Pravilnika o ovojnici za vročanje po pošti v pravnem postopku in Pravilnika o ovojnici za vročanje po pošti v kazenskem postopku

Ministrstvo za pravosodje je bilo s strani Urada Vlade RS za narodnosti 19. 5. 2015 seznanjeno z vlogo stranke, v prilogi katere je slednja posredovala sodbo Okrajnega sodišča v Lendavi, v kateri je sodišče podalo ugotovitev, da dvojezične kuverte za vročanje v pravnem postopku ne obstajajo.

Ker pravilniki, ki določajo vsebino in obliko ovojnic za vročanje po pošti v sodnih postopkih (Pravilnik o ovojnici za vročanje po pošti v pravnem postopku, Pravilnik o ovojnici za vročanje po pošti v pravnem in kazenskem postopku ter Pravilnik o ovojnici za vročanje po pošti v postopku vpisa v sodni register in postopku izbrisa iz sodnega registra brez likvidacije) za območja občin, kjer sta pri sodišču poleg slovenskega jezika uradna jezika tudi italijanski oziroma madžarski jezik, določajo obveznost obstoja in uporabe dvojezičnih ovojnic, vendar pa je v prilogi tega predpisa določena le ovojnica v slovenskem jeziku, je ministrstvo aktivno pristopilo k izvedbi naloge v smislu zagotovitve vzorcev ovojnic v jezikih narodnih skupnosti. Zagotovili smo prevode besedila vseh ovojnic, s katerimi se vročajo pisanja v sodnih postopkih, tako v italijanski kot v madžarski jezik.

Pri pripravi vzorcev dvojezičnih ovojnic je bilo ugotovljeno, da je besedilo na ovojnicah (predvsem na obvestilih strankam in sodišču) preobsežno in je (dvojezično) besedilo povsem nepregledno. Zato je ministrstvo pripravilo osnutka novih pravilnikov s predlogom, da so ta besedila skrajšana do največje možne mere in bo dvojezična ovojnica ustrezno oblikovana na način, da bo slovenskemu besedilu sledil prevod v jezik narodne skupnosti, tek besedila pa bo še vedno pregleden.

Pravilnik o ovojnici za vročanje po pošti v pravnem postopku je bil v strokovno in medresorsko usklajevanje poslan 25. 2. 2016, Pravilnik o ovojnici za vročanje po pošti v kazenskih postopku pa 14. 3. 2016. Besedili obeh pravilnikov sta bili na sestanku 11. 4. 2016 usklajeni z Vrhovnim sodiščem RS.

Oba pravilnika, ki sta bila pripravljena zaradi racionalizacije poteka besedila na ovojnici, tako da še vedno zadosti zakonsko določenim pravilom vročanja, hkrati pa omogoči oblikovanje dvojezične ovojnice na način, da slovenskemu besedilu v pregledni obliki sledi prevod v jezik italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti, je minister za pravosodje izdal 28. 7. 2016, objavljena sta v Uradnem listu Republike Slovenije, št. 53/16 z dne 5. 8. 2016, veljati pa sta začela 20. 8. 2016.

Ministrstvo za pravosodje je zagotovilo prevod dela besedila pravilnika, ki je natisnjeno na ovojnici, v italijanski in madžarski jezik. Oba prevoda sta bila posredovana tudi Vrhovnemu sodišču RS z namenom, da le-to zagotovi pravočasno pripravo in dobavo ovojnic na dvojezična območja.

Zagotovitev in objava prevodov obrazcev za pridobitev podatkov iz evidenc ministrstva, pristojnega za pravosodje

Ministrstvo za pravosodje je pristopilo k prevodu obrazcev, ki so namenjeni strankam za pridobitev podatkov iz evidenc, ki jih vodi to ministrstvo. Ministrstvo je tako zagotovilo prevode vseh predpisanih obrazcev za izpiske iz kazenske evidence, neobvezujočega obrazca za vložitev nadzorstvene pritožbe in obrazca zahteve za uveljavljanje odškodnine (skupaj z navodilom za izpolnjevanje tega obrazca) v madžarski in italijanski jezik ter jih je objavilo na svoji uradni spletni strani.

Gre za obrazce, ki so namenjeni strankam za uveljavljanje določenih pravic. Pri odločitvi, za katere obrazce se zagotavljajo prevodi v jezika narodnih skupnosti, je ministrstvo torej izhajalo iz dejanskih potreb strank. Navedeno pa ni razlog, da v prihodnje ne bi identificirali še kakšnega od obrazcev, za katerega bo ministrstvo naknadno prav tako zagotovilo prevod.

Za uresničitev aktivnosti v okviru ukrepa je bilo porabljenih 768,27 evra.

3.15 Vzdrževanje in vsebinsko dopolnjevanje spletnega portala Jezikovna politika Republike Slovenije

Po navedbah ministrstva, pristojnega za kulturo, se je v okviru *Javnega ciljnega razpisa za izbor izvajalcev projektov digitalizacije in informacijske dejavnosti na področju slovenskega jezika, ki jih bo v letih 2014–2017 sofinancirala Republika Slovenija iz proračuna, namenjenega za kulturo* (JCR-DISJ-2014-2017) leta 2015 v višini 24.500,00 evrov sofinanciral izbrani projekt Vzpostavitev in vzdrževanje spletnega portala Jezikovna politika RS Univerze v Ljubljani (PP 31144 – Izvajanje nacionalnega programa za jezikovno politiko).

Izvajalec Filozofska fakulteta (pod okriljem Univerze v Ljubljani) je leta 2015 za portal pripravil oblikovno podobo in vsebine ter vzpostavil jezikovno svetovalnico. Za tematske sklope je bilo treba zbrati informacije o zakonodaji, državnih in strokovnih ustanovah ter drugih organizacijah, ki se ukvarjajo z jezikovnopolitičnimi temami, poiskati relevantne spletne strani (razne portale, povezave do oddaj ipd.) in slikovno gradivo za besedila. Ker je ena izmed glavnih nalog portala informirati in omogočiti diseminacijo vsebin, je zelo pomembno, da je portal oblikovan kot zbir zanesljivih informacij, ki so sicer dostopne na različnih spletnih straneh. Ob iskanju, preverjanju in zbiranju informacij o obravnavanih temah so nastala tudi besedila za vse predvidene zavihke in nekatera poglavja, ki jih bodo sproti dopolnjevali (npr. javno in zasebno, zakonodaja o slovenščini in jeziki narodnih skupnosti, jezikovna situacija, slovenščina v EU, ustanove in dokumenti, pravice in dolžnosti, italijanska, madžarska in romska jezikovna skupnost ...). V zavihku 'Vprašanja in odgovori' (pojavljajo pa se tudi v različnih poglavjih kot motivacijska vprašanja) so odgovori na jezikovnopolitična vprašanja uporabnikov, ki se pojavljajo v medijih. Ob vključitvi slikovnega gradiva so minimalizirali število rubrik na strani in s tem zagotovili potrebno preglednost in uporabniško prijaznost. Uporabnik ima ob branju vsebin vedno možnost pregledati že obstoječa vsebinsko povezana vprašanja in odgovore, postaviti novo vprašanje ali nadaljevati branje na straneh inštitucij, ki jih portal kot vsebinski agregat povezuje.

Spletni portal Jezikovna Slovenija so predstavili na posvetu Aktualno dogajanje na področju jezikovnega izobraževanja in možnosti sodelovanja z Evropskim centrom za moderne jezike, ki je potekal marca 2015 na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport. Za javnost je bil odprt maja 2016. Portal se zadnje mesece aktivno nadgrajuje in dopolnjuje z novimi vsebinami in slikovnim gradivom. Na Facebooku deluje profil z istim imenom, tj. portal za obveščanje in osveščanje o jezikovnih vprašanjih o Sloveniji (<https://www.facebook.com/Jezikovna-Slovenija-700934316655572/?fref=ts>). Na njem in na osnovnem portalu je med drugimi novicami in prispevki objavljen tudi Načrt ukrepov Vlade Republike Slovenije za izvajanje predpisov na področju dvojezičnosti 2015–2018.

3.16 Nadaljevanje (so)financiranja različnih dejavnosti za ohranjanje in promocijo italijanskega in madžarskega jezika v okviru rednih letnih kulturnih programov

Po navedbah ministrstva, pristojnega za kulturo, je ministrstvo na podlagi 59. člena *Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo* konec oktobra 2014 posredovalo osrednjima organizacijama madžarske in italijanske narodne skupnosti (to je Obalni samoupravni skupnosti italijanske narodnosti in Pomurski madžarski samoupravni narodni skupnosti) neposredna poziva za posredovanje predlogov kulturnih programov za leto 2015. Kulturna programa obeh narodnih skupnosti vključujeta različna področja kulture – izdajateljsko in založniško dejavnost ter dejavnosti za ohranjanje maternega jezika.

Ukrep se je v letu 2015 uspešno izvajal, načrtovana sredstva so bila porabljena v celoti (130.604,00 evrov) v okviru proračunske postavke MK št. 131116 – Kulturna dejavnost italijanske in madžarske narodne skupnosti.

Ministrstvo je leta 2015 za ohranjanje, razvoj in promocijo italijanskega jezika z 41.604,00 evri financiralo:

- izdajo publikacije v počastitev 50. obletnice Seminarja italijanskega jezika in kulture,
- izdajo publikacije ob 400. obletnici Collegia dei Nobili/Plemiškega kolegija v sodelovanju z Gimnazijo Gian Rinaldo Carli Koper,
- zagotovitev kontinuitete pri tistih izdajah, ki so tradicionalne, preverjeno kakovostne in predstavljajo pomemben vidik ustvarjalnosti italijanske narodne skupnosti (informativni list La Città, kulturni list La Voce di Crevatini, list Il Trillo in Il Trillo appuntamenti, list La Mandracchio in internetna stran Il Mandracchio Online),
- izdajo tistih novih predlogov, ki se odlikujejo s kakovostjo in pomenijo pomembno pridobitev za italijansko narodno skupnost (publikacija Silvana Sava o Mešani komisiji Italija Jugoslavija 1955–1973),
- spodbujanje mladih k pisanju in razvijanju jezikovnih sposobnosti,
- izvedbo literarnega natečaja za dijake šol z italijanskim učnim jezikom ter s tem spodbujanje mladih k pisanju in razvijanju svojih jezikovnih sposobnosti,
- organizacijo tečaja italijanskega jezika za začetnike ter
- organizacijo poletnega ustvarjalnega laboratorija za otroke.

Za ohranjanje, razvoj in promocijo madžarskega jezika je ministrstvo v letu 2015 z 89.000,00 evri financiralo:

- izdajo stalnih pomurskih madžarskih publikacij in časopisov: Muratáj, Naptár,
- nadaljevanje izdaje periodike pod naslovom »Ne menjen feledésben« (etnografska, etnološka tematika),
- izdajo literarnih, lokalno-zgodovinskih oz. etnografskih študij,
- izdajo slovenskega prevoda del pomurske madžarske književnosti oziroma lokalno-zgodovinske in domoznanske publikacije v promocijske namene,
- izdajo rokopisov prekmurskih pesnikov in pisateljev pri drugih založnikih,
- založbo, pripravo in distribucijo madžarskega mladinskega časopisa IFI in otroške strani v Népújságu,
- izdajo publikacije – vodič po razstavi o apotekarstvu v Lendavi in v Prekmurju v Galeriji Muzej Lendavi,
- izdajo publikacije o delovanju Društva vinogradnikov Čentiba – Csentei Szőlőtermelők Egyesülete ob 25. obletnici obstoja,
- recitacijsko tekmovanje in literarni natečaj Szúnyogh Sándor,
- umetniške (gledališke, lutkovne, glasbene) programe na temelju konkretnih programov oziroma sporazumov za vrtce ter za učence in dijake osnovnih in srednjih šol,

- organizacijo raznih etnoloških in rokodelskih delavnic za izobraževalne ustanove in mlade na osnovi konkretnega usklajevanja (ob madžarskem nacionalnem prazniku, ob tednu otroka ipd.),
- organizacijo poletnih taborov maternega jezika in drugih taborov, pomembnih za skupnost,
- organizacijo tekmovanja v ljudskem petju za odraščajočo mladino,
- poučna predavanja (tudi z verskimi ustanovami v Pomurju – katoliško, evangeličansko in kalvinistično),
- nagradno študijsko potovanje za tekmovalce in nagrajence,
- organizacijo priložnostnih gledaliških, glasbenih in folklornih programov za širše občinstvo v Lendavi oziroma v Dobrovniku ter na temelju konkretnih dogovorov organizacijo gledaliških, glasbenih in folklornih predstav na manjših odrih,
- sodelovanje vsaj treh kulturnih društev na obmejnem območju,
- študijska tekmovanja, kviz znanja, študijsko tekmovanje Petőfi Sándor, zgodovinski kviz ter Madžarske pravljичne ure in delavnice za predšolske otroke.

3.17 Nadaljevanje sofinanciranja občin na narodnostno mešanem območju

Urad vlade, pristojen za narodnosti, je v letu 2015 namenil sredstva za sofinanciranje dvojezičnega poslovanja občinskih uprav in organov ter delovanja občinskih samoupravnih narodnih skupnosti v Mestni občini Koper in občinah Izola, Piran, Lendava, Moravske Toplice, Dobrovnik, Šalovci in Hodoš. Sredstva za delovanje občinskih uprav so bila namenjena npr. za del plač in povračil stroškov v zvezi z delom ter drugih prejemkih zaposlenih (npr. dodatek za dvojezičnost), sejnine članom občinske komisije za vprašanja italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti, za stroške priprave in objave dvojezičnih gradiv za seje občinskega sveta in njegovih delovnih teles ter prevodov, lektoriranja in objave občinskih predpisov ter drugih gradiv v jeziku italijanske in madžarske narodne skupnosti. Sredstva za delovanje občinskih samoupravnih narodnih skupnosti so namenjena med drugim tudi za rabo in promocijo maternega jezika. Za izvedbo ukrepa je bilo v letu 2015 namenjenih 1.591.800,00 evrov.

4 POROČILO O REALIZACIJI DRUGIH UKREPOV, KI NISO ZAJETI V NAČRTU UKREPOV

Ne glede na ukrepe, sprejete z Načrtom ukrepov za izvajanje predpisov na področju dvojezičnosti 2015–2018, so oziroma bodo nekateri resorji izvedli aktivnosti, ki prispevajo oziroma bodo prispevali k uresničevanju dvojezičnosti v praksi.

Ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, oziroma Policija:

1. Premestitve policistov, ki imajo ustrezno znanje madžarskega jezika:

Poleg izvajanja sistemskih aktivnosti, si bodo tudi v bodoče prizadevali, da se vsem policistom, ki imajo ustrezno znanje jezika narodne skupnosti, pa opravljajo delo na drugih območjih v Sloveniji, omogoči premestitev. Policistov z znanjem madžarskega jezika je na drugih policijskih upravah trenutno 21 (12 v PU Maribor, 7 v PU Ljubljana in 2 v PU Koper). Seveda je hitrost premestitev odvisna od želja policistov in predvsem od potrebne kadrovske zasedbe policijskih enot v katerih so omenjeni policisti trenutno.

2. Ostali ukrepi v prihodnjih letih (2016–2017):

Policija je konec leta 2015 pripravila nov koncept dvojezičnega poslovanja, ki bo vpet v nov karierni sistem v policiji, s poudarkom na spremembah javnouslyžbenske zakonodaje. Obstoječi koncept dvojezičnih delovnih mest bo potrebno nadomestiti s konceptom čim večjega števila dvojezično govorečih policistov in drugih uslužbencev PU Koper in PU Murska Sobota, ki delajo v policijskih enotah na dvojezičnih območjih.

Zaradi potrebnih sistemskih sprememb oziroma sprememb javnouslyžbenske zakonodaje bo po mnenju ministrstva, pristojnega za notranje zadeve, oziroma Policije realizacija vzpostavitve novega koncepta dvojezičnosti, tako kot vzpostavitev novega kariernega sistema v policiji, odvisna od nekaterih zunanjih institucij, predvsem ministrstva, pristojnega za javno upravo, in urada, pristojnega za narodnosti.

V zvezi z novim konceptom izvajanja dvojezičnosti so v marcu 2016 pripravili predlog sprememb in dopolnitev Zakona o javnih uslužbencih (17. člen) in Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (28. člen), v pripravi pa je tudi uraden predlog sprememb uslužbenske zakonodaje na področju dvojezičnosti.

Ministrstvo, pristojno za kulturo:

1. Podpora programom za knjižnice, ki izvajajo dejavnosti za pripadnike avtohtonih narodnih skupnosti

Načrt ukrepov med pravnimi podlagami za izvajanje dvojezičnosti v RS navaja tudi *Zakon o knjižničarstvu* (Uradni list RS, št. 87/01, 96/02 – ZUJIK in 92/15; ZKnj-1). Ta v 25. členu določa, da knjižnice (5) na narodnostno mešanih območjih izvajajo knjižnično dejavnost tudi za potrebe narodnih skupnosti, in sicer poleg dodatnega nakupa knjižničnega gradiva tudi zagotavljanje komunikacije v knjižnici v jeziku narodnih skupnosti, razvijanje bralne kulture, usposabljanje uporabnikov, prireditve v jeziku skupnosti ipd. Poleg tega po 55. členu ZKnj-1 država namenja vsem splošnim knjižnicam, torej tudi tistim, ki izvajajo posebne naloge za narodni skupnosti, redna sredstva za podporo usklajenemu razvoju knjižnične dejavnosti, in sicer za delni nakup knjižničnega gradiva in nakup računalniške opreme ter nekatere projekte. Ob tem sledi cilju

»spodbujanja kulturnega dialoga«, saj se pri knjižnični dejavnosti kar najbolj neposredno udejanja interakcija narodnih skupnosti v okolje, kjer živita.

Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Uradni list RS, št. 73/03, 70/08 in 80/12; Pravilnik) v 14. členu določa, da sta za vsako narodno skupnost na voljo največ dva strokovna delavca z aktivnim znanjem jezika skupnosti, zato se morajo knjižnice pri načrtovanju kadrovskega potreb uskladiti oz. se dogovoriti o skupnem zagotavljanju dejavnosti za potrebe narodnosti. Dodatni nakup knjižničnega gradiva in informacijskih virov vključuje nakup nad minimalnim pogojem 200 enot na 1000 prebivalcev z namenom, da bi knjižnica pri gradivu za narodne skupnosti dosegla skupni prirast najmanj 250 enot gradiva na 1000 pripadnikov narodne skupnosti, kot je določeno v 11. b-členu Pravilnika. Knjižnica pripadnikom narodne skupnosti zagotavlja tudi možnosti komuniciranja v njihovem jeziku tako, da zaposleni obvladajo oba jezika, ob tem pa poskrbijo za dvojezične napise, informativna sporočila, spletno stran, vabila, napise, programe, poročila in druga gradiva. Projekti bralne kulture in knjižnične vzgoje za pripadnike narodne skupnosti (delavnice, prireditve in druge dejavnosti knjižnice) potekajo dvojezično ali v jeziku narodne skupnosti. Ministrstvo prednostno podpira predvsem dvojezične projekte bralne kulture. Tudi projekte informacijskega opismenjevanja uporabnikov pripadnikov narodne skupnosti knjižnica izvaja dvojezično ali v podvojeni jezikovni obliki (npr. tečajji uporabe informacijske tehnologije in informacijskih virov, zlasti elektronskih, izdaja informativnih publikacij in priročnikov s področja uporabe elektronskih virov, projekti za razvoj informacijske pismenosti na domačih straneh knjižnice ipd.). Usposabljanje zaposlenih za delo s pripadniki narodne skupnosti poteka z organizacijo ali udeležbo na konferencah, tečajjih, okroglih mizah, delavnicah in drugih podobnih oblikah usposabljanja s ciljem, da zaposleni pridobijo nova strokovna znanja in sposobnosti za delo s pripadniki narodne skupnosti (v ta okvir pa ne sodijo jezikovni tečajji za zaposlene, saj morajo jezikovna znanja za komuniciranje z narodno skupnostjo že imeti). Morebitne druge dejavnosti za pripadnike narodne skupnosti določi knjižnica glede na svoje izkušnje in potrebe pri izvajanju dejavnosti (npr. pridobivanje in obdelava gradiva iz zasebnih zbirk organizacij narodnih skupnosti, posebne akcije za promocijo dejavnosti, digitalizacija gradiva, ki je kulturna dediščina narodne skupnosti, vključevanje v medkulturno sodelovanje itd.). Posebni projekti: Domoznanski portal Kamra, namenjen projektom digitalizacije domoznanskega gradiva, je dostopen v slovenskem, italijanskem, madžarskem in angleškem jeziku. Knjižnice na narodnostno mešanih območjih imajo v zbirkah precej domoznanskega gradiva v jezikih narodnih skupnosti, ki ga postopno digitalizirajo in objavljajo na portalu. Dostopnost e-knjig v italijanskem jeziku: Osrednja knjižnica Srečka Vilharja pripadnikom italijanske narodne skupnosti v celotni Istri omogoča neposreden dostop do e-knjig v italijanskem jeziku prek portala MLOL – La biblioteca digitale italiana in Istria. Glavni cilj Italijanske digitalne knjižnice v Istri je približati elektronsko knjigo vsem pripadnikom italijanske narodne skupnosti v Istri, tako slovenski kot hrvaški, in na ta način tvorno prispevati k ohranjanju italijanske narodne skupnosti, njene jezikovne in kulturne entitete na celotnem območju Istre.

Ministrstvo za kulturo je leta 2015 namensko financiralo knjižnično dejavnost za potrebe narodnih skupnosti s 115.870,00 evri s PP 131126 – Knjižničarstvo.

2. Promocija jezikov narodnih skupnosti na področju medijske dejavnosti

Načrt ukrepov med pravnimi podlagami za izvajanje dvojezičnosti v RS navaja tudi *Zakon o medijih* (Uradni list RS, št. 110/06 in 47/12; ZMed). Ta v 19. členu določa, da je odgovorni urednik lahko oseba, ki ima izkaz o aktivnem znanju italijanskega oziroma madžarskega jezika, v primeru ko gre za medij madžarske ali italijanske narodne skupnosti.

Resolucija o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2014–2018 (ReNPJP14-18, Uradni list RS, št. 62/13) v okviru cilja »Zagotovitev pogojev za učinkovito jezikovno in siceršnje družbeno integracijo govorcev manjšinskih jezikov« navaja tudi ukrep o promociji jezikov avtohtonih

narodnih skupnosti na področju vzgoje in izobraževanja, informiranja in medijske dejavnosti, kulturne dejavnosti in znanstvenega raziskovanja.

Ministrstvo za kulturo financira nastanek oddaje RTV Slovenija »Alpe–Donava–Jadran, Podobe iz srednje Evrope«, ki obsega kulturne, gospodarsko-socialne teme ter čisto običajne problemske tematike. Oddaja nastaja v sodelovanju javnih televizij Avstrije, Slovenije, Hrvaške ter Švice, Bavarske in Madžarske. Predvaja se v šestih studiih javnih televizij v petih jezikih: slovenskem, italijanskem, nemškem, hrvaškem in madžarskem. Lani je bilo predvajano 10 mozaičnih oddaj (po 25 minut). Ministrstvo za kulturo je v letu 2015 za nastanek oddaje prispevalo 10.500,00 evrov (javni poziv, proračunska postavka 236410 – Programi RTV za tujino – zakonska obveznost – ZRTVS-1). Gre za oddajo, ki jo ministrstvo financira že vrsto let in je v medijskem prostoru zelo prepoznavna ter odmevna.

Ministrstvo, pristojno za gospodarski razvoj in tehnologijo:

Tržni inšpektorat RS (v nadaljevanju: TIRS) je pri svojem delu vezan na Zakon o upravnem postopku (ZUP, Uradni list RS, št. 24/2006-UPB2, 126/2007, 65/2008, 8/2010, 32/2013), Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot, Uradni list RS, št. 98/2004-UPB2, 126/2007, 86/2009, 78/2011, 38/14, 19/15) ter Zakon o javni rabi slovenščine (ZJRS, Uradni list RS, št. 86/2004, 8/2010). Zakon o varstvu potrošnikov predstavlja krovni zakon, ki ureja pravice in obveznosti potrošnikov, pri čemer je že na začetku zakona, v 2. členu določeno, da mora podjetje s potrošniki poslovati v slovenskem jeziku, na območjih, kjer avtohtono živita italijanska ali madžarska narodna skupnost, pa tudi v jeziku narodne skupnosti.

Področje rabe slovenskega jezika poleg ZVPot ureja še Zakon o javni rabi slovenščine, ki pozornost namenja tudi jeziku narodnih skupnosti, pri tem pa je potrebno izpostaviti, da je ZJRS sistemski zakon. Sistemska narava tega zakona se kaže zlasti v njegovi rabi, in sicer se določila ZJRS uporabljajo neposredno le v primeru, če raba slovenščine za posamezno področje ni predpisana s področnim zakonom, kot sta npr. Zakon o varstvu potrošnikov ali Zakon o gospodarskih družbah.

1. Primeri iz preteklega leta

Na območju OE Murska sobota so na TIRS v letu 2015 obravnavali 5 prijav, ki so se nanašale na neuporabo jezika narodne skupnosti pri označevanju obratovalnega časa trgovine. V vseh petih primerih je bilo ugotovljeno, da je podjetje na vhodnih vratih dejansko zagotovilo podatke o obratovalnem času zgolj v slovenskem jeziku, vendar pa so vsi zavezanci po opozorilu tržnega inšpektorja pristopili k odpravi nepravilnosti, tako da so zagotovili podatke o obratovalnem času tudi v madžarskem jeziku.

V letu 2015 OE Koper - Postojna ni prejela nobene prijave v zvezi z uporabo oziroma neuporabo jezika narodne skupnosti na dvojezičnem območju, se je pa kljub temu v okviru rednega nadzora, zlasti pri gostinskih obratih, preverjalo tudi spoštovanje 2. člena ZVPot z vidika obvezne uporabe italijanščine kot jezika narodne skupnosti, pri čemer so bile ugotovljene manjše nepravilnosti, katere so zavezanci odpravili takoj na licu mesta.

Odločbe v jeziku narodne skupnosti:

V letu 2015 s strani TIRS ni bila izdana nobena upravna ne prekrškovna odločba v jeziku narodne skupnosti.

2. Izdaja upravnih in prekrškovnih aktov in internetne strani

Izdajanje upravnih in prekrškovnih aktov v jeziku narodne skupnosti:

Na območju, kjer živi italijanska narodna skupnost, v zadnjih petih letih ni bila izdana nobena upravna ali prekrškovna odločba v italijanskem jeziku. Obveznost izdaje velja samo za pripadnike narodne skupnosti s stalnim bivališčem v Sloveniji, ki pa vsi razumejo tudi slovenski jezik.

Internetne strani v jeziku narodne skupnosti

TIRS posluje tudi na območju, kjer prebivata italijanska in madžarska narodna skupnost. Za lažjo oddajo prijave kršitve s področja nadzora TIRS sta pripravljena obrazca za prijavo kršitve v jeziku narodnih skupnosti.

Stroški za tolmačenje madžarskega in italijanskega jezika z vidika narodnih skupnosti:

Po pregledu evidenc je bilo ugotovljeno, da v letu 2015 z vidika zagotavljanja prevoda v jezike narodnih skupnosti ni bilo nobenih stroškov. Če se pojavi potreba po prevedbi posameznega dokumenta, pa za prevod poskrbijo zaposleni na TIRS.

5 ZAKLJUČEK

Poročilo o izvedbi Načrta ukrepov Vlade Republike Slovenije za izvajanje predpisov na področju dvojezičnosti 2015–2018 za leto 2015 je Delovna podskupina za pripravo načrta ukrepov za izvajanje predpisov na področju dvojezičnosti (v nadaljevanju: Delovna podskupina) pripravila na podlagi poročil posameznih resorjev, zadolženih za izvedbo ukrepov. Delovna podskupina med drugim ugotavlja, da je v okviru ukrepa »Izvedba rednih in načrtovanih nadzorov« Inšpektorat za javni sektor ministrstva, pristojnega za javno upravo, opravil sistemski nadzor v upravnem postopku in v upravnem poslovanju na območju občin, kjer sta poleg slovenskega jezika uradna jezika tudi italijanski in madžarski jezik. V primeru ugotovljenih kršitev (upravno poslovanje) je inšpekcija v okviru svojih pristojnosti odredila odpravo nepravilnosti. V zvezi z ukrepom »Preučitev pravilnosti sistemizacij in pravilno zasedbo delovnih mest in preučitev pravilnosti oz. upravičenosti izplačevanja dodatkov za dvojezičnost, upošteva 17. člen Zakona o javnih uslužbencih in 28. člen Zakona o sistemu plač v javnem sektorju«, ugotavlja, da je Inšpekcija za sistem javnih uslužbencev, ki je pristojna za sistemski nadzor ukrepa, v določenih primerih ugotovila nepravilnosti ter predstojnikom odredila ustrezne ukrepe. Dejavnost Službe za upravne enote ministrstva, pristojnega za javno upravo, je bila usmerjena v zbiranje in analizo podatkov o številu uslužbencev na posameznih upravnih enotah, ki prejemajo dodatke za dvojezičnost, in sredstvih, potrebnih za njihovo izplačilo. Ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, oziroma Policija, je že v letu 2014 izvedla interno revizijo delovnih mest s pogojem znanja jezika narodne skupnosti in dodatkom za dvojezičnost. V primeru nepravilno sistemiziranih delovnih mest so spremenili akt o sistemizaciji delovnih mest. Policistom, ki niso predložili ustreznih dokazil o ravni znanja italijanskega oziroma madžarskega jezika, so omogočili možnost individualnih priprav za opravljanje izpita pri Državnem izpitnem centru. Za vse, ki izpita niso opravili, so ustrezno spremenili akt o sistemizaciji. Poročilo o izvedbi ukrepa glede pravilnosti sistemizacije in pravilne zasedbe delovnih mest in preučitve pravilnosti oz. upravičenosti izplačevanja dodatkov za dvojezičnost so posredovali tudi ministrstvo, pristojno za obrambo, ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ministrstvo, pristojno za okolje in prostor, ministrstvo, pristojno za infrastrukturo ter ministrstvo, pristojno za gospodarski razvoj in tehnologijo. Nadalje Delovna podskupina ugotavlja, da je v okviru ukrepa »Strokovni nadzor nad poslovanjem občin« Služba za lokalno samoupravo ministrstva, pristojnega za javno upravo, organizirala dva strokovna posveta in v večini dvojezičnih občin opravila strokovni nadzor. Glede ukrepa »Skrb za orodje za objavo e-storitev na portalu e-uprave« ugotavlja, da je bil portal eUprava novembra 2015 vsebinsko in grafično povsem prenovljen. Na prenovljenem portalu sta tudi po prenovi vzpostavljena posebna podportala v italijanskem in madžarskem jeziku. V okviru ukrepa »Izvedba tečajev jezika narodnih skupnosti« ministrstvo, pristojno za javno upravo, izpostavlja nadaljevanje sodelovanja med UE Lendava in UE Murska Sobota (izvedba brezplačnih tečajev madžarskega jezika). Ministrstvo, pristojno za obrambo, je izvedlo tečaj iz madžarščine, v okviru ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, v okviru ministrstva, pristojnega za okolje in prostor, ter v okviru ministrstva, pristojnega za infrastrukturo, tečajev v letu 2015 niso izvajali. V okviru slednjega načrtujejo v prihodnje organizirati interno izobraževanje s tega področja. V okviru ukrepa »Prevajanje obrazcev v jezik narodne skupnosti« Delovna podskupina ugotavlja, da upravne enote aktivno spremljajo seznam obrazcev in opozarjajo na še neprevedene obrazce. Po navedbah ministrstva, pristojnega za okolje in prostor, so obrazci dvojezični in tudi objavljeni na portalu eUprava. Ministrstvo, pristojno za infrastrukturo, je izdalo pooblastilo Generalnemu sekretariatu RS za izvedbo skupnega javnega naročila za storitve pisnega prevajanja, jezikovne redakcije mednarodnih sporazumov in pogodb, lektoriranja in pisnega prevajanja s sodno overitvijo. Po navedbah ministrstva, pristojnega za finance, ministrstvu v zvezi z realizacijo tega ukrepa niso nastali nobeni stroški. Po poročanju ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ima Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije v italijanščino prevedene splošne pogoje Sklada za zakup zemljišč. Sicer pa sklad nima posebnih formalnih obrazcev za

poslovanje s strankami niti v slovenskem jeziku. Po podatkih ministrstva, pristojnega za izobraževanje, so obrazci javnih listin, ki se vodijo in izdajajo v osnovni šoli v skladu s Pravilnikom o obrazcih javnih listih v osnovni šoli, predpisani ter objavljeni v treh jezikovnih različicah – v slovenskem jeziku ter v slovensko-italijanski in slovensko-madžarski jezikovni različici. V istih jezikovnih različicah sta objavljena obrazca »Prijava učenca na šolsko prehrano« in »Prijava dijaka na šolsko prehrano«. Ostali resorji glede izvedba tega ukrepa niso podali pojasnil. V okviru ukrepa »Identifikacija težav in priprava načrta ukrepov za boljše delo policije na narodnostno mešanih območjih« Delovna podskupina ugotavlja, da Policija organizira redne sestanke direktorjev PU Koper in Murska Sobota s predstavniki narodnih skupnosti. V okviru ukrepa »Zagotovitev vseh obrazcev, ki jih uporabljajo policisti v jeziku narodnostnih skupnosti« se ugotavlja, da so v Policiji že v letu 2015 poskrbeli za dostopnost obrazcev prek Intraneta Policije. Glede ukrepa »Jezikovno usposabljanje (tečaji v Policiji 2014–2015) Delovna podskupina ugotavlja, da poteka v Policiji izvajanje tečajev madžarskega in italijanskega jezika od decembra 2013. Po uspešnem zaključku ESS-projektov »Dvig jezikovnih kompetenc pedagoških delavcev v jezikih manjšin v dvojezičnih vzgojno-izobraževalnih zavodih v Prekmurju in Porabju« in »Dvig jezikovnih kompetenc pedagoških delavcev v jezikih manjšin v šolah z italijanskim učnim jezikom v Sloveniji in v šolah s slovenskim učnim jezikom v Italiji«, ki sta se zaključila avgusta 2015, je ministrstvo, pristojno za izobraževanje, v želji po nadgradnji zaključenih projektov začelo načrtovati nove projekte ESS z namenom dviga kakovosti narodnostnega šolstva za italijansko in madžarsko narodno skupnost v Sloveniji ter slovensko narodno skupnost na Madžarskem in v Italiji, katerih izvajanje bo trajalo do 2020. leta. Višina zagotovljenih sredstev pa bo 720.000,00 evrov. V okviru ukrepa »Ugotovitev potreb odraslih po pripravi krajših programov za pridobitev oziroma izboljšanje jezikovnih zmožnosti in razvoj programov s poudarkom na e-učenju« ministrstvo, pristojno za izobraževanje, znanost in šport, pripravlja Javni razpis za pridobivanje temeljnih in poklicnih kompetenc od 2016 do 2019. V zvezi z izvedbo ukrepa »Posodobitev publikacij Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, ki se nanašajo na področje obveznega zdravstvenega zavarovanja, ter prevod spletnih strani nacionalne kontaktne točke« je Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije prevedel in izdal v tiskani obliki 7 zloženek v italijanskem in 7 zloženek v madžarskem jeziku z različnimi vsebinami. V okviru ukrepa »Ugotovitev, ali obstajajo italijanski in madžarski prevodi vseh obrazcev, ki so predpisani in so namenjeni za uveljavljanje pravic strank v postopkih pred sodišči« Delovna podskupina ugotavlja, da je ministrstvo, pristojno za pravosodje, pripravilo osnutka dveh pravilnikov (Pravilnik o ovojnici za vročanje po pošti v pravnem postopku, Pravilnik o ovojnici za vročanj po pošti v kazenskih postopkih) ter pristopilo k prevodu obrazcev, ki so namenjeni strankam za pridobitev podatkov iz evidenc, ki jih vodi ministrstvo. V okviru ukrepa »Vzdrževanje in vsebinsko dopolnjevanje spletnega portala Jezikovna politika Republike Slovenije« je ministrstvo, pristojno za kulturo, sofinanciralo projekt »Vzpostavitev in vzdrževanje spletnega portala Jezikovna politika RS« Univerze v Ljubljani. V okviru portala so različna poglavja, med drugim tudi zakonodaja o slovenščini in jezikih narodnih skupnosti. Ukrep »Nadaljevanje (so)financiranja različnih dejavnosti za ohranjanje in promocijo italijanskega in madžarskega jezika v okviru rednih letnih kulturnih programov« je bil po mnenju ministrstva, pristojnega za kulturo, uspešno izveden. Urad vlade, pristojen za narodnosti, je v letu 2015 v celoti izvedel ukrep »Nadaljevanje sofinanciranja občin na narodnostno mešanem območju«. Ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, ministrstvo, pristojno za kulturo in ministrstvo, pristojno za gospodarski razvoj in tehnologijo so podali poročilo tudi o nekaterih drugih izvedenih oziroma načrtovanih aktivnostih, ki so prispevali oziroma bodo prispevali k uresničevanju dvojezičnosti v praksi.

Na podlagi prispevkov resornih organov Delovna podskupina ugotavlja, da so bili nekateri ukrepi v letu 2015 uspešno realizirani, glede nekaterih ukrepov (npr. prevajanje obrazcev v jezik narodne skupnosti) pa se ugotavlja, da vsi resorji niso poročali o izvedbi ukrepa.